

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Језик
српског народа

ЈУ Службени гласник Републике Српске,
Бања Лука, Вељка Млађеновића бб
Телефон/факс: (051) 456-331, 456-341
E-mail: sgrs.redakcija@slglasnik.org
sgrs.oglasni@slglasnik.org
sgrs.finansije@slglasnik.org
sgrs.online@slglasnik.org

www.slglasnik.org

Петак, 9. октобар 2015. године
БАЊА ЛУКА

Број 83 Год. XXIV

Жиро рачуни: Нова банка а.д. Бања Лука
555-007-00001332-44
НЛБ Развојна банка а.д.
Бања Лука 562-099-00004292-34
Sberbank а.д. Бања Лука
567-162-10000010-81
UniCredit Bank а.д. Бања Лука
551-001-00029639-61
Комерцијална банка а.д. Бања Лука
571-010-00001043-39
Нуро-Alpe-Adria Bank а.д. Бања Лука
552-030-00026976-18

1439

На основу члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08) и Одлуке о дугорочном задужевању Републике Српске за 2015. годину ("Службени гласник Републике Српске", број 119/14), Влада Републике Српске, на 20. радно-консултативној сједници, одржаној 9.10.2015. године, д о н о с и

ОДЛУКУ

О ПРИХВАТАЊУ ЗАДУЖЕЊА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ПРЕМА GLOBAL BANCORP COMMODITIES & INVESTMENTS, INC.

I

Прихвата се задужење Републике Српске према Global Bancorp Commodities & Investments, Inc. (у даљем тексту: Кредитор) у укупном износу USD 300.000.000,00.

II

Средства из тачке I ове одлуке намијењена су за финансирање буџетских расхода Републике Српске у 2015. и 2016. години и/или докапитализацију Инвестиционо-развојне банке Републике Српске.

III

Кредитна средства из тачке I ове одлуке реализоваће се у траншама, које ће се повлачити у складу са одлукама Народне скупштине Републике Српске о дугорочном задужењу Републике Српске за 2015. и 2016. годину.

У 2015. години укупно повлачење кредитних средстава, укључујући и повлачење средстава из тачке I ове одлуке, не може бити веће од максималног износа предвиђеног тачком I Одлуке о дугорочном задужевању Републике Српске за 2015. годину.

IV

Кредитна средства из тачке I ове одлуке одобравају се Републици Српској под следећим условима:

- рок отплате: три (3) године од дана повлачења сваке појединачне транше, уз могућност продужења за додатне три (3) године у договору са Кредитором,
- период одгоде плаћања: три (3) године,
- исплата кредита: у траншама,
- каматна стопа: 3% годишње,
- начин отплате главнице: једнократно, за сваку траншу појединачно, а по истеку периода одгоде плаћања ра-

чунајући од датума повлачења средстава у оквиру сваке појединачне транше,

- начин плаћања камате: мјесечно, на основу стварног броја дана у обрачунском периоду уз примјену принципа стварни број дана 366/365,

- затезна камата: 1% годишње, која се примјењује у случају неблаговременог измирења обавеза по кредиту, и

- валута исплате и отплате кредита: USD.

V

За потписивање Уговора о кредитном задужењу за средства из тачке I ове одлуке између Кредитора и Републике Српске овлашћује се министар финансија.

VI

За реализацију ове одлуке задужеје се Министарство финансија.

VII

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2- 2242/15
9. октобра 2015. године
Бања Лука

Предсједница
Владе,
Жељка Цвијановић, с.р.

1440

На основу члана 77. став 10. Закона о заштити природе ("Службени гласник Републике Српске", број 20/14) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12 и 121/12), министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију, 25. септембра 2015. године, д о н о с и

ПРАВИЛНИК

О САДРЖАЈУ, УТВРЂИВАЊУ И НАЧИНУ СПРОВОЂЕЊА МЈЕРА УПРАВЉАЊА ЗАШТИЋЕНИМ ПОДРУЧЈИМА

Члан 1.

Овим правилником детаљније се прописују садржај, утврђивање и начин спровођења мјера управљања заштићеним подручјима.

Члан 2.

Под мјерама управљања заштићеним подручјима подразумевају се правила и поступци управљања, извођења заштите, регулације, очувања, чувања, одржавања,

представљања, санације или коришћења природних добара и у њима садржаних културних добара на одређеном подручју.

Члан 3.

Мјере управљања заштићеним подручјем утврђују се актом о проглашењу заштићеног подручја и спроводе на основу плана управљања заштићеним подручјем (у даљем тексту: план управљања), у складу са Законом о заштити природе ("Службени гласник Републике Српске", број 20/14); (у даљем тексту: Закон).

Члан 4.

(1) До доношења плана управљања, мјере управљања заштићеним подручјем утврђују се и спроводе на основу програма за спровођење мјера управљања (у даљем тексту: програм управљања).

(2) Програм управљања припрема и доноси управљач заштићеног подручја, након доношења акта о заштити, уз претходно прибављено мишљење Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и сагласност министарства надлежног за заштиту животне средине (у даљем тексту: министарство), у складу са Законом.

(3) Програм управљања садржи:

1) планиране активности за реализацију циљева и мјера управљања заштићеним подручјем и

2) активности за уређење и опремање природног добра са динамиком реализације.

Члан 5.

Основни циљ плана управљања је утврђивање услова, рјешења, начина и поступака за успоставу дугорочног система заштите биолошке разноврсности и система управљања заштићеним подручјем, на начелима одрживог коришћења природних, културних и других добара.

Члан 6.

Израду плана управљања, у складу са Законом, врши управљач заштићеног подручја, самостално или путем стручне, односно научне институције која се бави пословима заштите природе.

Члан 7.

(1) Планом управљања одређују се дугорочне развојне смјернице, начин извођења заштите, коришћења и управљања, те ближе смјернице за заштиту и очување природних вриједности заштићеног подручја уз уважавање потреба локалног становништва, у складу са Законом.

(2) План управљања садржи:

1) дугорочне циљеве заштите и очувања подручја на принципима одрживог развоја,

2) анализу и оцјену услова за остваривање тих циљева,

3) приказ главних вриједности подручја, у њему садржаних природних ресурса и њихових корисника,

4) приоритетне активности на очувању, одржавању и мониторингу природних и у њима садржаних културних и других вриједности и успостављања техничке и биолошке заштите, уважавајући факторе природе,

5) програм научноистраживачких дјелатности и праћења стања заштићеног подручја,

6) планиране активности на одрживом коришћењу природних ресурса, развоју и уређењу простора, у складу са постојећим плановима газдовања у заштићеном подручју, уколико су донесени,

7) активности на спровођењу мјера управљања, са динамиком спровођења, по годинама, носиоцима спровођења и оцјеном успјешности примјене,

8) облике сарадње и партнерства са локалним становништвом и другим власницима и корисницима непокретности и

9) планирана средства за остваривање плана управљања и план обезбјеђивања средстава.

Члан 8.

Правна лица, предузетници и физичка лица обављају дјелатности у заштићеном подручју у складу са планом управљања, а у складу са Законом.

Члан 9.

(1) План управљања се доноси на период од десет година, у складу са Законом.

(2) Изузетно, актом о заштити може бити предвиђено да се план управљања доноси и на краћи период за одређена заштићена подручја (појединачна стабла, дрвореди и слично), уколико за то постоје оправдани разлози утврђени оцјеном стања подручја, у складу са Законом.

(3) Годишњи извјештај о спровођењу плана управљања управљач израђује и доставља надлежном органу до 15. марта текуће године за претходну годину.

Члан 10.

(1) Након истека периода од пет година од доношења плана управљања, на основу годишњих извјештаја о спровођењу плана управљања врши се анализа спровођења плана управљања и остварених резултата, као и анализа процјене заштите, очувања и коришћења заштићеног подручја, те се по потреби обавља ревизија плана управљања на начин и у поступку прописаном за његово доношење.

(2) Након истека периода од десет година од доношења плана управљања, на основу годишњих извјештаја о спровођењу плана управљања анализира се реализација плана управљања заштићеним подручјем, као и анализа остварених резултата, те се врши ревизија плана управљања на начин и у поступку прописаним за његово доношење.

Члан 11.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о садржају, утврђивању и начину спровођења мјера управљања заштићеним подручјима ("Службени гласник Републике Српске", број 56/09).

Члан 12.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 15.04-020-1722/15
25. септембра 2015. године
Бања Лука

Министар,
Сребренка Голић, с.р.

1441

На основу члана 13. став 6. Закона о звањима која се стичу завршетком високог образовања ("Службени гласник Републике Српске", бр. 33/14 и 63/14) и члана 82. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12 и 121/12), министар просвјете и културе, 28. септембра 2015. године,
доноси

ПРАВИЛНИК

О ИЗМЈЕНИ ПРАВИЛНИКА О ЛИСТИ СТРУКОВНИХ, АКАДЕМСКИХ И НАУЧНИХ ЗВАЊА

Члан 1.

У Правилнику о Листи струковних, академских и научних звања ("Службени гласник Републике Српске", број 117/14) у члану 3. Прилог 1. замјењује се новим Прилогом 1, који је саставни дио овог правилника.

Члан 2.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 07.05/020-2514-2/14
28. септембра 2015. године
Бања Лука

Министар,
Др Дане Малешевић, с.р.

ПРИЛОГ 1.

ЛИСТА СТРУКОВНИХ, АКАДЕМСКИХ И НАУЧНИХ ЗВАЊА КОЈА СЕ СТИЧУ ЗАВРШЕТОМ ЛИЦЕНЦИРАНИХ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА НА ВИСОКОШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

1. Област образовања: ОБРАЗОВАЊЕ		
1.1. Поље образовања: ОБРАЗОВАЊЕ ПЕДАГОШКИХ КАДРОВА		
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одговарајућег циклуса	АКАДЕМСКА ЗВАЊА
ПРВИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА	180 ECTS	<ul style="list-style-type: none"> - дипломирани професор математике и информатике – 180 ECTS - дипломирани професор техничког образовања и информатике – 180 ECTS - дипломирани професор разредне наставе – 180 ECTS - дипломирани васпитач предшколске дјеце – 180 ECTS - дипломирани професор – преводац руског језика – 180 ECTS - дипломирани професор енглеског језика и књижевности – 180 ECTS - дипломирани професор француског језика и књижевности – 180 ECTS - дипломирани професор филозофије – 180 ECTS
	240 ECTS	<ul style="list-style-type: none"> - дипломирани професор информатике – 240 ECTS - дипломирани професор математике и информатике – 240 ECTS - дипломирани професор математике и физике – 240 ECTS - дипломирани професор математике и рачунарства – 240 ECTS - дипломирани професор рачунарства и информатике – 240 ECTS - дипломирани професор физике – 240 ECTS - дипломирани професор хемије – 240 ECTS - дипломирани професор географије – 240 ECTS - дипломирани професор биологије – 240 ECTS - дипломирани професор екологије – 240 ECTS - дипломирани професор разредне наставе – 240 ECTS - дипломирани професор физичког васпитања – 240 ECTS - дипломирани васпитач предшколске дјеце – 240 ECTS - дипломирани професор социологије – 240 ECTS - дипломирани професор историје – 240 ECTS - дипломирани професор филозофије – 240 ECTS - дипломирани професор специјалне едукације и рехабилитације – 240 ECTS - дипломирани библиотекар и професор српског језика и књижевности – 240 ECTS - дипломирани професор српског језика и књижевности – 240 ECTS - дипломирани професор енглеског језика и књижевности – 240 ECTS - дипломирани професор њемачког језика и књижевности – 240 ECTS - дипломирани професор француског језика и књижевности – 240 ECTS - дипломирани професор руског језика и књижевности – 240 ECTS - дипломирани професор руског и српског језика и књижевности – 240 ECTS - дипломирани професор италијанског језика и књижевности – 240 ECTS - дипломирани професор италијанског језика и књижевности и српског језика и књижевности – 240 ECTS - дипломирани професор кинеског и енглеског језика и књижевности – 240 ECTS
ДРУГИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (МАСТЕР СТУДИЈЕ)	300 ECTS	<ul style="list-style-type: none"> - мастер историје – 300 ECTS - мастер филозофије – 300 ECTS - мастер српског језика и књижевности – 300 ECTS - мастер енглеског језика и књижевности – 300 ECTS - мастер њемачког језика и књижевности – 300 ECTS - мастер италијанског језика и књижевности – 300 ECTS - мастер руског и српског језика и књижевности – 300 ECTS - мастер руског језика и књижевности – 300 ECTS - мастер француског језика и књижевности – 300 ECTS - мастер разредне наставе – 300 ECTS - мастер наставе физике – 300 ECTS - мастер биологије – 300 ECTS – Методика наставе биологије - мастер предшколског васпитања – 300 ECTS - мастер физичког васпитања – 300 ECTS - мастер специјалне едукације и рехабилитације – 300 ECTS – Логопедија - мастер специјалне едукације и рехабилитације – 300 ECTS – Развојни поремећаји

Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одговарајућег циклуса	НАУЧНА ЗВАЊА
ТРЕЋИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ)	480 ECTS	- доктор методике разредне наставе – 480 ECTS – Методика разредне наставе српског језика и књижевности - доктор методике разредне наставе – 480 ECTS – Методика почетне наставе математике - доктор методике разредне наставе – 480 ECTS – Методика наставе природе и друштва - доктор методике разредне наставе – 480 ECTS – Методика физичког васпитања у разредној настави
2. Област образовања: УМЈЕТНОСТ И ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ		
2.1. Поље образовања: УМЈЕТНОСТ		
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одговарајућег циклуса	АКАДЕМСКА ЗВАЊА
ПРВИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА	180 ECTS	- дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 180 ECTS, монтажер - дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 180 ECTS, сниматељ филмске и телевизијске слике - дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 180 ECTS, филмски и телевизијски редитељ - дипломирани дизајнер – 180 ECTS – Графички дизајн - дипломирани дизајнер – 180 ECTS – Мултимедијални дизајн - дипломирани ликовни умјетник – 180 ECTS, сликар
	240 ECTS	- дипломирани ликовни умјетник – 240 ECTS, сликар, професор ликовне културе - дипломирани ликовни умјетник – 240 ECTS, графичар, професор ликовне културе - дипломирани ликовни умјетник – 240 ECTS, сликар - дипломирани ликовни умјетник – 240 ECTS, вајар - дипломирани ликовни умјетник – 240 ECTS, графичар - дипломирани ликовни умјетник – 240 ECTS – Фотографија - дипломирани ликовни умјетник – 240 ECTS – Ликовне технологије - дипломирани ликовни умјетник – 240 ECTS – Цртеж - дипломирани ликовни умјетник – 240 ECTS – Стрип - дипломирани ликовни умјетник – 240 ECTS – Мултимедијалне умјетности - дипломирани ликовни умјетник – 240 ECTS – Културна баштина и заштита - дипломирани ликовни умјетник – 240 ECTS – Сценографија - дипломирани конзерватор и рестауратор – 240 ECTS - дипломирани теолог црквене умјетности и сликарства – 240 ECTS - дипломирани графички дизајнер – 240 ECTS - дипломирани модни дизајнер – 240 ECTS - дипломирани дизајнер ентеријера – 240 ECTS - дипломирани индустријски дизајнер – 240 ECTS - дипломирани веб-дизајнер – 240 ECTS - дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 240 ECTS, продуцент - дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 240 ECTS, глумач - дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 240 ECTS, позоришни редитељ - дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 240 ECTS, редитељ - дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 240 ECTS, драматург - дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 240 ECTS, аниматор - дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 240 ECTS, монтажер - дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 240 ECTS, филмски и телевизијски монтажер - дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 240 ECTS, сниматељ - дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 240 ECTS, сниматељ и дизајнер звука - дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 240 ECTS, сниматељ филмске и телевизијске слике - дипломирани драмски и аудио-визуелни умјетник – 240 ECTS, филмски и телевизијски редитељ - дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, соло пјевач - дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, диригент - дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, пијаниста - дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, акордеониста

		<ul style="list-style-type: none"> - дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, гитариста - дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, виолиниста - дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, виолиста - дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, виолончелиста - дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, контрабасиста - дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, флаутиста - дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, кларинетиста - дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, тромбониста - дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, тубиста - дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, труба - дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, обоиста - дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, фаготиста - дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, хрониста - дипломирани композитор – 240 ECTS - дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, музички педагог - дипломирани музички умјетник – 240 ECTS, црквени музичар (педагог, појац и диригент црквеног хора)
<p>ДРУГИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (МАСТЕР СТУДИЈЕ)</p>	<p>300 ECTS</p>	<ul style="list-style-type: none"> - мастер сликарства – 300 ECTS - мастер графике – 300 ECTS - мастер вајарства – 300 ECTS - мастер конзерватор и рестауратор – 300 ECTS - мастер дизајна – 300 ECTS - мастер графичког дизајна – 300 ECTS - мастер модног дизајна – 300 ECTS - мастер дизајнер ентеријера – 300 ECTS - мастер индустријског дизајна – 300 ECTS - мастер веб-дизајна – 300 ECTS - мастер фотографије – 300 ECTS - мастер ликовне технологије – 300 ECTS - мастер цртежа – 300 ECTS - мастер стрипа – 300 ECTS - мастер мултимедијалне умјетности – 300 ECTS - мастер културне баштине и заштите – 300 ECTS - мастер сценографије – 300 ECTS - мастер глуме – 300 ECTS - мастер позоришне режије – 300 ECTS - мастер драматургије – 300 ECTS - мастер телевизијске и филмске режије – 300 ECTS - мастер телевизијске и филмске монтаже – 300 ECTS - мастер телевизијске и филмске слике – 300 ECTS - мастер виолине – 300 ECTS - мастер виоле – 300 ECTS - мастер виолончела – 300 ECTS - мастер контрабаса – 300 ECTS - мастер клавира – 300 ECTS - мастер гитаре – 300 ECTS - мастер хармонике – 300 ECTS - мастер флауте – 300 ECTS - мастер кларинета – 300 ECTS - мастер тубе – 300 ECTS - мастер трубе – 300 ECTS - мастер тромбона – 300 ECTS - мастер обое – 300 ECTS - мастер фагота – 300 ECTS - мастер хроне – 300 ECTS - мастер саксофона – 300 ECTS - мастер соло пјевања – 300 ECTS - мастер композиције – 300 ECTS - мастер дириговања – 300 ECTS - мастер камерне музике – 300 ECTS - мастер црквеног појања – 300 ECTS

2.2. Поље образовања: ХУМАНИСТИКА		
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одговарајућег циклуса	АКАДЕМСКА ЗВАЊА
ПРВИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА	180 ECTS	- дипломирани теолог – 180 ECTS
	240 ECTS	- дипломирани теолог – 240 ECTS - дипломирани теолог црквене умјетности и сликарства – 240 ECTS - дипломирани теоретичар умјетности – 240 ECTS, етномузиколог - дипломирани теоретичар умјетности – 240 ECTS, музички педагог и теоретичар - дипломирани компаративиста и библиотекар – 240 ECTS - дипломирани компаративиста и театролог – 240 ECTS
ДРУГИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (МАСТЕР СТУДИЈЕ)	300 ECTS	- мастер теологије – 300 ECTS - мастер музикологије – 300 ECTS - мастер етномузикологије – 300 ECTS - мастер музичке педагогије – 300 ECTS - мастер музичке теорије – 300 ECTS - мастер библиотекарства – 300 ECTS - мастер компаративне књижевности – 300 ECTS
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одговарајућег циклуса	НАУЧНА ЗВАЊА
ТРЕЋИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ)	480 ECTS	- доктор филолошких наука – 480 ECTS – Србистика – лингвистика - доктор филолошких наука – 480 ECTS – Србистика – књижевност - доктор филолошких наука – 480 ECTS – Русистика – лингвистика - доктор филолошких наука – 480 ECTS – Русистика – књижевност - доктор филолошких наука – 480 ECTS – Германистика – лингвистика - доктор филолошких наука – 480 ECTS – Германистика – књижевност - доктор филолошких наука – 480 ECTS – Англистика – лингвистика - доктор филолошких наука – 480 ECTS – Англистика – књижевност - доктор филолошких наука – 480 ECTS – Синологија – лингвистика - доктор филолошких наука – 480 ECTS – Синологија – књижевност - доктор филолошких наука – 480 ECTS – Романистика – лингвистика - доктор филолошких наука – 480 ECTS – Романистика – књижевност
3. Област образовања: ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ, ПОСЛОВАЊЕ И АДМИНИСТРАЦИЈА И ПРАВО		
3.1. Поље образовања: ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ		
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одговарајућег циклуса	АКАДЕМСКА ЗВАЊА
ПРВИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА	180 ECTS	- дипломирани новинар – 180 ECTS - дипломирани комуниколог – 180 ECTS – Односи с јавношћу - дипломирани комуниколог – 180 ECTS – Новинарство - дипломирани комуниколог – 180 ECTS – Реклама - дипломирани политиколог – 180 ECTS - дипломирани политиколог – 180 ECTS – Међународни односи - дипломирани политиколог – 180 ECTS – Међународни односи и дипломатија - дипломирани психолог – 180 ECTS - дипломирани психолог – 180 ECTS – Пословна психологија - дипломирани андрагог – 180 ECTS - дипломирани економиста – 180 ECTS - дипломирани економиста пословне економије – 180 ECTS - дипломирани економиста – 180 ECTS – Порески систем - дипломирани економиста – 180 ECTS – Економија - дипломирани економиста – 180 ECTS – Менаџмент и маркетинг - дипломирани економиста – 180 ECTS – Финансије - дипломирани економиста – 180 ECTS – Банкарство - дипломирани економиста – 180 ECTS – Јавна управа - дипломирани економиста – 180 ECTS – Маркетинг

		<ul style="list-style-type: none"> - дипломирани економиста – 180 ECTS – Маркетинг и трговина, дипломирани економиста – 180 ECTS – Рачуноводство и ревизија, дипломирани економиста – 180 ECTS – Финансије и банкарство - дипломирани економиста – 180 ECTS – Пословна информатика - дипломирани економиста – 180 ECTS – Пословна економија - дипломирани економиста – менаџер – 180 ECTS - дипломирани економиста – менаџер јавне управе – 180 ECTS - дипломирани економиста – менаџер – 180 ECTS – Предузетнички менаџмент - дипломирани економиста – менаџер у ваздухопловству – 180 ECTS - дипломирани економиста – менаџер – 180 ECTS – Туризам - дипломирани економиста – менаџер – 180 ECTS – Хотелијерство - дипломирани економиста – 180 ECTS – Менаџмент - дипломирани економиста – 180 ECTS – Менаџмент финансија и банкарства - дипломирани економиста – 180 ECTS – Менаџмент финансија и осигурања - дипломирани економиста – 180 ECTS – Менаџмент трговине - дипломирани економиста – 180 ECTS – Менаџмент туризма - дипломирани економиста – 180 ECTS – Менаџмент маркетинга - дипломирани економиста – 180 ECTS – Менаџмент логистике и шпедиције - дипломирани економиста – 180 ECTS – Менаџмент и маркетинг услужног сектора - дипломирани економиста – 180 ECTS – Менаџмент туризма и хотелијерства - дипломирани економиста – 180 ECTS – Осигурање и управљање ризицима - дипломирани економиста – 180 ECTS – Привредни развој - дипломирани економиста – 180 ECTS – Порези, царине и буџет - дипломирани економиста – 180 ECTS – Банкарство и берзанско пословање - дипломирани економиста – 180 ECTS – Берзе и берзанско пословање - дипломирани тренер – 180 ECTS - дипломирани кондициони тренер – 180 ECTS - дипломирани тренер – 180 ECTS – фудбала - дипломирани тренер – 180 ECTS – кошарке - дипломирани тренер – 180 ECTS – одбојке - дипломирани тренер – 180 ECTS – рукомета - дипломирани тренер – 180 ECTS – борилачких спортова - дипломирани тренер – 180 ECTS – џуда - дипломирани тренер – 180 ECTS – каратеа - дипломирани тренер – 180 ECTS – пливања - дипломирани тренер – 180 ECTS – тениса - дипломирани тренер – 180 ECTS – атлетике - дипломирани тренер – 180 ECTS – спортске гимнастике - дипломирани тренер – 180 ECTS – ритмичке гимнастике - дипломирани тренер – 180 ECTS – плеса - дипломирани тренер – 180 ECTS – скијања - дипломирани тренер – 180 ECTS – нордијског скијања - дипломирани тренер – 180 ECTS – алпског скијања - дипломирани тренер – 180 ECTS – шаха - дипломирани тренер – 180 ECTS – рафтинга - дипломирани тренер – 180 ECTS – кајака - дипломирани тренер – 180 ECTS – стрелаштва - дипломирани тренер – 180 ECTS – фитнеса - дипломирани тренер – 180 ECTS – спортског аеробика - дипломирани тренер – 180 ECTS – пилатеса
	240 ECTS	<ul style="list-style-type: none"> - дипломирани новинар – 240 ECTS - дипломирани новинар – 240 ECTS – Новинарство и мултимедија - дипломирани комуниколог – 240 ECTS - дипломирани комуниколог – 240 ECTS – Односи с јавношћу - дипломирани политиколог – 240 ECTS - дипломирани политиколог – 240 ECTS – Међународни односи и дипломатија - дипломирани политиколог – 240 ECTS – Међународни односи - дипломирани политиколог – 240 ECTS – Спољна и унутрашња политика - дипломирани политиколог – 240 ECTS – Јавне службе и администрација - дипломирани политиколог – 240 ECTS – Национална безбједност - дипломирани психолог – 240 ECTS - дипломирани педагог – 240 ECTS - дипломирани социолог – 240 ECTS

		<ul style="list-style-type: none"> - дипломирани социјални радник – 240 ECTS - дипломирани економиста – 240 ECTS - дипломирани економиста за туризам и хотелијерство – 240 ECTS - дипломирани економиста пословне економије – 240 ECTS - дипломирани економиста туризама – 240 ECTS - дипломирани економиста – 240 ECTS – Пословна информатика - дипломирани економиста – 240 ECTS – Финансије, банкарство и осигурање - дипломирани економиста – 240 ECTS – Спољна трговина, порези и царине - дипломирани економиста – 240 ECTS – Међународна економија - дипломирани економиста – 240 ECTS – Менаџмент и предузетништво - дипломирани економиста – 240 ECTS – Рачуноводство и ревизија - дипломирани економиста – 240 ECTS – Финансијско управљање, банкарство и осигурање - дипломирани економиста – 240 ECTS – Квантитативне анализе - дипломирани економиста – 240 ECTS – Порески систем - дипломирани економиста – 240 ECTS – Економија - дипломирани економиста – менаџер – 240 ECTS – Туризам - дипломирани економиста – менаџер – 240 ECTS – Хотелијерство - дипломирани економиста – менаџер јавне управе – 240 ECTS - дипломирани економиста – 240 ECTS – Менаџмент и маркетинг - дипломирани економиста – 240 ECTS – Управљање људским ресурсима - дипломирани економиста – 240 ECTS – Финансије, рачуноводство и ревизија - дипломирани економиста – 240 ECTS – Предузетничка економија - дипломирани економиста – 240 ECTS – Предузетништво - дипломирани економиста – 240 ECTS – Финансије и банкарство - дипломирани економиста – 240 ECTS – Маркетинг и трговина - дипломирани економиста – 240 ECTS – Јавна управа - дипломирани економиста – 240 ECTS – Банкарство - дипломирани економиста – 240 ECTS – Порези, царине и буџет - дипломирани економиста – 240 ECTS – Менаџмент и маркетинг малих и средњих предузећа - дипломирани економиста – 240 ECTS – Маркетинг - дипломирани економиста – 240 ECTS – Предузетничка економија - дипломирани економиста – 240 ECTS – Пословна економија - дипломирани економиста – 240 ECTS – Економија и пословање - дипломирани економиста – 240 ECTS – Менаџмент финансија, банкарства и осигурања - дипломирани економиста – 240 ECTS – Менаџмент маркетинга, трговине и туризма - дипломирани економиста – 240 ECTS – Европско пословање и економска дипломатија - дипломирани економиста – 240 ECTS – Менаџмент логистике, шпедиције и осигурања - дипломирани економиста – 240 ECTS – Туризам - дипломирани економиста – 240 ECTS – Економија и пословање - дипломирани економиста – 240 ECTS – Предузетништво - дипломирани тренер – 240 ECTS
<p>ДРУГИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (МАСТЕР СТУДИЈЕ)</p>	<p>300 ECTS</p>	<ul style="list-style-type: none"> - мастер новинарства – 300 ECTS - мастер комуникологије – 300 ECTS - мастер политикологије – 300 ECTS - мастер политикологије – 300 ECTS – Међународни односи - мастер политикологије – 300 ECTS – Међународни односи и дипломатија - мастер политикологије – 300 ECTS – Спољна и унутрашња политика - мастер политикологије – 300 ECTS – Јавне службе и администрација - мастер психологије – 300 ECTS - мастер психологије – 300 ECTS – Пословна психологија - мастер андрагогије – 300 ECTS - мастер педагогије – 300 ECTS - мастер социологије – 300 ECTS - мастер социјалног рада – 300 ECTS - мастер економије – 300 ECTS - мастер економије – 300 ECTS – Финансије - мастер економије – 300 ECTS – Економија и пословање - мастер економије – 300 ECTS – Пословно управљање - мастер економије – 300 ECTS – Макроекономија, реформе и бизнис - мастер економије – 300 ECTS – Економски развој БиХ - мастер економије – 300 ECTS – Квантитативна економија - мастер економије – 300 ECTS – Међународна економија - мастер економије – 300 ECTS – Финансије, банкарство и осигурање

		<ul style="list-style-type: none"> - мастер економије – 300 ECTS – Дигитална економија - мастер економије – 300 ECTS – Менаџмент и предузетништво - мастер економије – 300 ECTS – Рачуноводство и ревизија - мастер економије – 300 ECTS – Финансијско управљање, банкарство и осигурање - мастер економије – 300 ECTS – Актуарство - мастер економије – 300 ECTS – Финансије и ревизија јавног сектора - Master of Business Administration – 300 ECTS - мастер економије – 300 ECTS – Привредни развој - мастер економије – 300 ECTS – Осигурање и управљање ризицима - мастер економије – 300 ECTS – Менаџмент - мастер економије – 300 ECTS – Банкарство и берзанско пословање - мастер економије – 300 ECTS – Порези, царине и буџет - мастер економије – 300 ECTS – Финансијски, банкарски и берзански менаџмент - мастер економије – 300 ECTS – Менаџмент и маркетинг малих и средњих предузећа - мастер економије – 300 ECTS – Предузетнички менаџмент - мастер економије – 300 ECTS – Менаџмент банкарства, финансија и трговине - мастер спорта – 300 ECTS
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одговарајућег циклуса	НАУЧНА ЗВАЊА
ТРЕЋИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ)	480 ECTS	<ul style="list-style-type: none"> - доктор економских наука – 480 ECTS – Пословне финансије, банкарство и осигурање - доктор економских наука – 480 ECTS – Менаџмент и предузетништво - доктор економских наука – 480 ECTS – Економска анализа и политика - доктор економских наука – 480 ECTS – Међународна економија - доктор економских наука – 480 ECTS – Рачуноводство и финансије - доктор економских наука – 480 ECTS – Макроекономија и развој - доктор економских наука – 480 ECTS – Менаџмент и пословна економија
3.2. Поље образовања: ПОСЛОВАЊЕ И АДМИНИСТРАЦИЈА		
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одговарајућег циклуса	АКАДЕМСКА ЗВАЊА
ПРВИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА	180 ECTS	<ul style="list-style-type: none"> - дипломирани менаџер туризма – 180 ECTS - дипломирани менаџер хотелијерства – 180 ECTS - дипломирани менаџер – 180 ECTS – Предузетништво - дипломирани менаџер – 180 ECTS – Маркетинг и трговина - дипломирани менаџер – 180 ECTS – Финансије и банкарство - дипломирани менаџер – 180 ECTS – Јавна управа - дипломирани менаџер – 180 ECTS – Финансије - дипломирани менаџер јавне управе – 180 ECTS - дипломирани менаџер безбједности – 180 ECTS - дипломирани менаџер за приватну безбједност – 180 ECTS - дипломирани менаџер за цивилну заштиту – 180 ECTS - дипломирани менаџер предузетничке економије – 180 ECTS - дипломирани менаџер пословних финансија – 180 ECTS - дипломирани менаџер пословне информатике – 180 ECTS - дипломирани менаџер у спорту – 180 ECTS - дипломирани менаџер људских ресурса и пословне информатике – 180 ECTS - дипломирани менаџер малих и средњих предузећа – 180 ECTS - дипломирани менаџер заштите на раду и заштите животне средине – 180 ECTS - дипломирани менаџер у јавној управи за јавне службе и администрацију – 180 ECTS - дипломирани менаџер у социјалној политици и социјалној заштити – 180 ECTS - дипломирани менаџер у мултимедијима – 180 ECTS - дипломирани менаџер у образовању – 180 ECTS - дипломирани менаџер у здравству – 180 ECTS - дипломирани менаџер здравствене заштите – 180 ECTS - дипломирани менаџер у невладином сектору – 180 ECTS - дипломирани менаџер културе – 180 ECTS - дипломирани инжењер организације рада – 180 ECTS

	240 ECTS	<ul style="list-style-type: none"> - дипломирани менаџер безбједности – 240 ECTS - дипломирани менаџер логистике и саобраћаја – 240 ECTS - дипломирани менаџер људских ресурса – 240 ECTS - дипломирани менаџер заштите животне средине – 240 ECTS - дипломирани менаџер заштите на раду – 240 ECTS - дипломирани менаџер у јавној управи за јавне службе и администрацију и информационе технологије и системе у управи – 240 ECTS - дипломирани менаџер у образовању и култури – 240 ECTS - дипломирани менаџер културе – продукције – 240 ECTS - дипломирани менаџер здравствене заштите – 240 ECTS - дипломирани менаџер у спорту – 240 ECTS - дипломирани инжењер организације рада – 240 ECTS
ДРУГИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (МАСТЕР СТУДИЈЕ)	300 ECTS	<ul style="list-style-type: none"> - мастер спортског менаџмента – 300 ECTS - мастер менаџмента у медијима – 300 ECTS - мастер менаџмента у здравству и менаџмента здравствене заштите – 300 ECTS
3.3. Поље образовања: ПРАВО		
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одговарајућег циклуса	АКАДЕМСКА ЗВАЊА
ПРВИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА	180 ECTS	<ul style="list-style-type: none"> - дипломирани правник – 180 ECTS - дипломирани правник пословног права – 180 ECTS - дипломирани правник – 180 ECTS – Право Европске уније
	240 ECTS	<ul style="list-style-type: none"> - дипломирани правник – 240 ECTS - дипломирани правник – 240 ECTS – Општа безбједност - дипломирани правник за безбједност и криминалистику – 240 ECTS - дипломирани правник пословног права – 240 ECTS - дипломирани правник – 240 ECTS – Јавна управа - дипломирани правник – 240 ECTS – Управни послови
ДРУГИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (МАСТЕР СТУДИЈЕ)	300 ECTS	<ul style="list-style-type: none"> - мастер права – 300 ECTS - мастер права – 300 ECTS – Правно-теоријски смјер - мастер права – 300 ECTS – Грађанско-правни смјер - мастер права – 300 ECTS – Кривично-правни смјер - мастер права – 300 ECTS – Општа безбједност - мастер права – 300 ECTS – Безбједност и криминалистика - мастер права – 300 ECTS – Државно право
4. Област образовања: ПРИРОДНЕ НАУКЕ И МАТЕМАТИКА		
4.1. Поље образовања: БИОЛОШКЕ НАУКЕ		
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одговарајућег циклуса	АКАДЕМСКА ЗВАЊА
ПРВИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА	180 ECTS	- дипломирани еколог – 180 ECTS
	240 ECTS	<ul style="list-style-type: none"> - дипломирани биолог – 240 ECTS - дипломирани еколог – 240 ECTS
ДРУГИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (МАСТЕР СТУДИЈЕ)	300 ECTS	<ul style="list-style-type: none"> - мастер биологије – 300 ECTS – Биохемија - мастер биологије – 300 ECTS – Систематика биљака - мастер биологије – 300 ECTS – Систематика животиња - мастер биологије – 300 ECTS – Физиологија животиња - мастер екологије – 300 ECTS - мастер екологије и заштите животне средине – 300 ECTS – Екологија биљака - мастер екологије и заштите животне средине – 300 ECTS – Екологија животиња
4.2. Поље образовања: ФИЗИЧКЕ НАУКЕ		
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одговарајућег циклуса	АКАДЕМСКА ЗВАЊА
ПРВИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА	240 ECTS	- дипломирани физичар – 240 ECTS

ДРУГИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (МАСТЕР СТУДИЈЕ)	300 ECTS	- мастер физике – 300 ECTS
4.3. Поље образовања: ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ		
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одговарајућег циклуса	АКАДЕМСКА ЗВАЊА
ПРВИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА	240 ECTS	- дипломирани хемичар – 240 ECTS
4.4. Поље образовања: ГЕО-НАУКЕ		
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одговарајућег циклуса	АКАДЕМСКА ЗВАЊА
ПРВИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА	240 ECTS	- дипломирани географ – 240 ECTS - дипломирани географ – 240 ECTS – Туристичка географија - дипломирани просторни планер – 240 ECTS
ДРУГИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (МАСТЕР СТУДИЈЕ)	300 ECTS	- мастер географије – 300 ECTS - мастер просторног планирања – 300 ECTS
4.5. Поље образовања: МАТЕМАТИКА И СТАТИСТИКА		
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одговарајућег циклуса	АКАДЕМСКА ЗВАЊА
ПРВИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА	240 ECTS	- дипломирани математичар и информатичар – 240 ECTS
ДРУГИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (МАСТЕР СТУДИЈЕ)	300 ECTS	- мастер математике – 300 ECTS - мастер математике – 300 ECTS – Математичка анализа и примјене - мастер математике – 300 ECTS – Алгебра и геометрија
4.6. Поље образовања: РАЧУНАРСТВО		
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одговарајућег циклуса	АКАДЕМСКА ЗВАЊА
ПРВИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА	180 ECTS	- дипломирани информатичар – 180 ECTS - дипломирани информатичар – 180 ECTS – Пословна информатика - дипломирани информатичар – 180 ECTS – Наставничка информатика
	240 ECTS	- дипломирани информатичар – 240 ECTS - дипломирани информатичар – 240 ECTS – Пословна информатика - дипломирани информатичар – 240 ECTS – Информационе технологије - дипломирани информатичар – 240 ECTS – Графички дизајн и рачунарска графика
ДРУГИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (МАСТЕР СТУДИЈЕ)	300 ECTS	- мастер информатике – 300 ECTS - мастер пословне информатике – 300 ECTS
5. Област образовања: ИНЖЕЊЕРСТВО, ТЕХНОЛОГИЈА И ГРАЂЕВИНАРСТВО		
5.1. Поље образовања: ИНЖЕЊЕРСТВО		
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одговарајућег циклуса	СТРУКОВНА ЗВАЊА
ПРВИ ЦИКЛУС СТРУКОВНИХ СТУДИЈА	240 ECTS	- Струковни специјалиста инжењер саобраћаја – 240 ECTS

Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одговарајућег циклуса	АКАДЕМСКА ЗВАЊА
	180 ECTS	<ul style="list-style-type: none"> - дипломирани инжењер машинства за енергетско и саобраћајно машинство – 180 ECTS – Термотехника - дипломирани инжењер машинства за енергетско и саобраћајно машинство – 180 ECTS – Термоенергетика - дипломирани инжењер машинства за енергетско и саобраћајно машинство – 180 ECTS – Саобраћајно - дипломирани инжењер машинства за производно машинство – 180 ECTS - дипломирани инжењер машинства за организацију производње – 180 ECTS - дипломирани инжењер машинства за мехатронику – 180 ECTS - дипломирани инжењер машинства за заштиту на раду – 180 ECTS - дипломирани инжењер машинства за индустријско инжењерство и менаџмент – 180 ECTS - дипломирани инжењер рачунарства и информатике – 180 ECTS - дипломирани инжењер саобраћаја – 180 ECTS - дипломирани инжењер информатике – 180 ECTS - дипломирани инжењер информатике – 180 ECTS – Пословна информатика - дипломирани инжењер информатике – 180 ECTS – Софтверско инжењерство - дипломирани инжењер графике и дизајна – 180 ECTS - дипломирани инжењер текстилног инжењерства – 180 ECTS – Дизајн и конфекција - дипломирани медицинско-лабораторијски инжењер – 180 ECTS - дипломирани санитарни инжењер – 180 ECTS - дипломирани инжењер екологије – 180 ECTS
ПРВИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА	240 ECTS	<ul style="list-style-type: none"> - дипломирани инжењер машинства – 240 ECTS - дипломирани инжењер машинства – 240 ECTS – Производно машинство - дипломирани инжењер машинства – 240 ECTS – Енергетско процесно машинство - дипломирани инжењер машинства – 240 ECTS – Инжењерски дизајн производа - дипломирани инжењер машинства – 240 ECTS – Механичка технологија обраде дрвета - дипломирани инжењер машинства за организацију производње – 240 ECTS - дипломирани инжењер електротехнике – 240 ECTS – Аутоматика и електроника - дипломирани инжењер електротехнике – 240 ECTS – Електроенергетика - дипломирани инжењер електротехнике – 240 ECTS – Рачунарство и информатика - дипломирани инжењер електротехнике – 240 ECTS – Електроенергетика и аутоматика - дипломирани инжењер електротехнике – 240 ECTS – Електроника и телекомуникације - дипломирани инжењер индустријског инжењерства и менаџмента – 240 ECTS - дипломирани инжењер индустријског инжењерства за енергетику – 240 ECTS - дипломирани инжењер саобраћаја – 240 ECTS - дипломирани инжењер саобраћаја – 240 ECTS – Друмски и градски саобраћај - дипломирани инжењер саобраћаја – 240 ECTS – Жељезнички саобраћај - дипломирани инжењер саобраћаја – 240 ECTS – Телекомуникације и поштански саобраћај - дипломирани инжењер саобраћаја – 240 ECTS – Телекомуникације - дипломирани инжењер саобраћаја – 240 ECTS – Поштански саобраћај - дипломирани инжењер саобраћаја – 240 ECTS – Логистика - дипломирани инжењер саобраћаја – 240 ECTS – Саобраћајнице - дипломирани инжењер саобраћаја – 240 ECTS – Информатика у саобраћају - дипломирани инжењер саобраћаја – 240 ECTS – Ваздушни саобраћај - дипломирани инжењер саобраћаја – 240 ECTS – Моторна возила - дипломирани инжењер рачунарства и информатике – 240 ECTS - дипломирани инжењер информатике – 240 ECTS - дипломирани инжењер информатике – 240 ECTS – Пословна информатика - дипломирани инжењер информатике – 240 ECTS – Рачунарске и информационе технологије - дипломирани инжењер текстилног инжењерства – 240 ECTS – Одјевна технологија и дизајн - дипломирани инжењер текстилног инжењерства – 240 ECTS – Обућарска технологија и дизајн - дипломирани инжењер прехранбеног инжењерства – 240 ECTS - дипломирани инжењер хемијског инжењерства – 240 ECTS - дипломирани медицинско-лабораторијски инжењер – 240 ECTS - дипломирани санитарни инжењер – 240 ECTS - дипломирани инжењер еколошког инжењерства – 240 ECTS - дипломирани инжењер заштите околине – 240 ECTS - дипломирани инжењер рударства – 240 ECTS - дипломирани инжењер заштите на раду – 240 ECTS

ДРУГИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (МАСТЕР СТУДИЈЕ)	300 ECTS	<ul style="list-style-type: none"> - мастер енергетског и саобраћајног машинства – 300 ECTS – Термотехника - мастер енергетског и саобраћајног машинства – 300 ECTS – Термоенергетика - мастер енергетског и саобраћајног машинства – 300 ECTS – Саобраћајно - мастер производног машинства – 300 ECTS - мастер мехатронике – 300 ECTS - мастер заштите на раду – 300 ECTS - мастер индустријског инжењерства и менаџмента – 300 ECTS - мастер машинства – 300 ECTS – Производно машинство - мастер машинства – 300 ECTS – Енергетско процесно машинство - мастер машинства – 300 ECTS – Инжењерски дизајн производа - мастер машинства – 300 ECTS – Одржива енергија и заштита животне средине - мастер машинства – 300 ECTS – Енергетска ефикасност у зградарству - мастер електротехнике – 300 ECTS – Аутоматика и електроника - мастер електротехнике – 300 ECTS – Електроенергетика - мастер електротехнике – 300 ECTS – Рачунарство и информатика - мастер електротехнике – 300 ECTS – Електроенергетика и аутоматика - мастер електротехнике – 300 ECTS – Електроника и телекомуникације - мастер електротехнике – 300 ECTS – Електроенергетски и индустријски системи - мастер саобраћаја – 300 ECTS – Друмски и градски саобраћај - мастер саобраћаја – 300 ECTS – Жељезнички саобраћај - мастер саобраћаја – 300 ECTS – Телекомуникације и поштански саобраћај - мастер саобраћаја – 300 ECTS – Телекомуникације - мастер саобраћаја – 300 ECTS – Поштански саобраћај - мастер саобраћаја – 300 ECTS – Логистика - мастер саобраћаја – 300 ECTS – Саобраћајнице - мастер саобраћаја – 300 ECTS – Информатика у саобраћају - мастер саобраћаја – 300 ECTS – Ваздушни саобраћај - мастер саобраћаја – 300 ECTS – Моторна возила - мастер хемијског инжењерства – 300 ECTS - мастер прехранбеног инжењерства – 300 ECTS - мастер текстилног инжењерства – 300 ECTS - мастер санитарног инжењерства – 300 ECTS - мастер за заштиту околине – 300 ECTS - мастер рачунарства и информатике – 300 ECTS - мастер информатике – 300 ECTS – Информациони системи - мастер информатике – 300 ECTS – Мреже и телекомуникације - мастер информатике – 300 ECTS – Софтверско инжењерство - мастер информатике – 300 ECTS – Информационе технологије - мастер рударства – 300 ECTS
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одгова- рајућег циклуса	НАУЧНА ЗВАЊА
ТРЕЋИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (ДОКТОРСKE СТУДИЈЕ)	480 ECTS	<ul style="list-style-type: none"> - доктор електротехничких наука – 480 ECTS - доктор наука из хемијског инжењерства – 480 ECTS - доктор наука из прехранбеног инжењерства – 480 ECTS - доктор наука рачунарства и информатике у области информационих система у комуникацијама и логистици – 480 ECTS - доктор наука саобраћаја у области информационих система у комуникацијама и логистици – 480 ECTS - доктор техничких наука у области машинства – 480 ECTS - доктор техничких наука у области електротехнике – 480 ECTS - доктор техничких наука у области хемијског инжењерства – 480 ECTS <p>5.2. Поље образовања: ПРОИЗВОДНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ</p>
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одгова- рајућег циклуса	АКАДЕМСКА ЗВАЊА
ПРВИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА	180 ECTS 240 ECTS	<ul style="list-style-type: none"> дипломирани инжењер графичке технологије – 180 ECTS - дипломирани инжењер графичке технологије – 240 ECTS - дипломирани инжењер прехранбене технологије – 240 ECTS – Производни смјер - дипломирани инжењер прехранбене технологије – 240 ECTS – Контрола квалитета и хигијенске исправности намирница - дипломирани инжењер хемијске технологије – 240 ECTS – Општи смјер

ДРУГИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (МАСТЕР СТУДИЈЕ)	300 ECTS	- мастер хемијске технологије – 300 ECTS
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одговарајућег циклуса	НАУЧНА ЗВАЊА
ТРЕЋИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ)	480 ECTS	- доктор наука из области прехранбене технологије – 480 ECTS – Управљање безбједношћу и квалитетом хране - доктор наука из хемијских технологија – 480 ECTS - доктор наука из прехранбених технологија – 480 ECTS
5.2. Поље образовања: АРХИТЕКТУРА И ГРАЂЕВИНАРСТВО		
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одговарајућег циклуса	АКАДЕМСКА ЗВАЊА
ПРВИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА	240 ECTS	- дипломирани инжењер архитектуре – 240 ECTS - дипломирани инжењер грађевинарства – 240 ECTS - дипломирани инжењер геодезије – 240 ECTS
ДРУГИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (МАСТЕР СТУДИЈЕ)	300 ECTS	- мастер архитектуре – 300 ECTS - мастер геодезије – 300 ECTS - мастер инжењер грађевинарства – 300 ECTS - мастер архитектуре и грађевинарства – 300 ECTS – Енергетска ефикасност у зградарству
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одговарајућег циклуса	НАУЧНА ЗВАЊА
ТРЕЋИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ)	480 ECTS	- доктор техничких наука у области архитектуре и грађевинарства – 480 ECTS
6. Област образовања: ПОЉОПРИВРЕДА, РИБАРСТВО, ШУМАРСТВО И ВЕТЕРИНАРСКА МЕДИЦИНА		
6.1. Поље образовања: ПОЉОПРИВРЕДА И РИБАРСТВО		
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одговарајућег циклуса	АКАДЕМСКА ЗВАЊА
ПРВИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА	180 ECTS	- дипломирани инжењер пољопривреде – 180 ECTS - дипломирани инжењер пољопривреде за аграрну економију и рурални развој – 180 ECTS - дипломирани инжењер пољопривреде за анималну производњу – 180 ECTS – Зоотехника - дипломирани инжењер пољопривреде за анималну производњу – 180 ECTS – Пољопривредни производи анималног поријекла - дипломирани инжењер пољопривреде за биљну производњу – 180 ECTS – Воћарство и виноградарство - дипломирани инжењер пољопривреде за биљну производњу – 180 ECTS – Ратарство и повртарство - дипломирани инжењер пољопривреде за биљну производњу – 180 ECTS – Заштита биљака - дипломирани инжењер пољопривреде за биљну производњу – 180 ECTS – Хортикултура - дипломирани инжењер анималне биотехнологије – 180 ECTS - дипломирани инжењер биљне биотехнологије – 180 ECTS - дипломирани инжењер биоинжењеринга – 180 ECTS - дипломирани инжењер агрономије – 180 ECTS
	240 ECTS	- дипломирани инжењер пољопривреде – 240 ECTS – Општи смјер - дипломирани инжењер пољопривреде – 240 ECTS – Биљна производња - дипломирани инжењер пољопривреде – 240 ECTS – Сточарство - дипломирани инжењер пољопривреде – 240 ECTS – Аграрна економија и рурални развој - дипломирани инжењер агрономије – 240 ECTS

ДРУГИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (МАСТЕР СТУДИЈЕ)	300 ECTS	- мастер пољопривреде – 300 ECTS - мастер агробизниса – 300 ECTS - мастер руралног развоја – 300 ECTS - мастер анималне производње – 300 ECTS - мастер ратарства – 300 ECTS - мастер воћарства – 300 ECTS - мастер повртарства – 300 ECTS - мастер виноградарства и винарства – 300 ECTS - мастер хортикултурног уређења простора – 300 ECTS - мастер заштите биљака – 300 ECTS - мастер управљања земљиштем и водом – 300 ECTS - мастер технологије биљних производа – 300 ECTS
	Интердисципли- нарни студиј	- мастер генетичких ресурса – 300 ECTS
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одгова- рајућег циклуса	НАУЧНА ЗВАЊА
ТРЕЋИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ)	480 ECTS	- доктор пољопривредних наука – 480 ECTS – Биљне науке – Хортикултура - доктор пољопривредних наука – 480 ECTS – Биљне науке – Ратарство - доктор пољопривредних наука – 480 ECTS – Биљне науке – Заштита здравља биљака - доктор пољопривредних наука – 480 ECTS – Анималне науке и мљекарство - доктор пољопривредних наука – 480 ECTS – Аграрна економија и рурални развој
6.2. Поље образовања: ШУМАРСТВО		
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одгова- рајућег циклуса	АКАДЕМСКА ЗВАЊА
ПРВИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА	180 ECTS	- дипломирани инжењер шумарства – 180 ECTS
	240 ECTS	- дипломирани инжењер шумарства – 240 ECTS - дипломирани инжењер прераде дрвета – 240 ECTS
ДРУГИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (МАСТЕР СТУДИЈЕ)	300 ECTS	- мастер шумарства – 300 ECTS
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одгова- рајућег циклуса	НАУЧНА ЗВАЊА
ТРЕЋИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ)	480 ECTS	- доктор шумарских наука – 480 ECTS
7. Област образовања: ЗДРАВЉЕ И ЗАШТИТА ЗДРАВЉА		
7.1. Поље образовања: ЗДРАВЉЕ		
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одгова- рајућег циклуса	АКАДЕМСКА ЗВАЊА
ПРВИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА	180 ECTS	- дипломирани лекар здравствене његе – 180 ECTS - дипломирани лекар физиотерапије – 180 ECTS - дипломирани лекар радне терапије – 180 ECTS - дипломирана медицинска сестра – 180 ECTS - дипломирани физиотерапеут – 180 ECTS - дипломирани радни терапеут – 180 ECTS
	240 ECTS	- дипломирани лекар здравствене његе – 240 ECTS - дипломирани лекар физиотерапије – 240 ECTS - дипломирани лекар радне терапије – 240 ECTS - дипломирани физиотерапеут – 240 ECTS - дипломирани радни терапеут – 240 ECTS - дипломирани специјални едукатор и рехабилитатор – 240 ECTS – Развојни поремећаји - дипломирани логопед – 240 ECTS – Логопедија и сурдоаудиологија

ИНТЕГРИСАНЕ СТУДИЈЕ (ПРВИ И ДРУГИ ЦИКЛУС)	300 ECTS	- мастер фармације – 300 ECTS
	360 ECTS	- доктор стоматологије – 360 ECTS - доктор медицине – 360 ECTS
ДРУГИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (МАСТЕР СТУДИЈЕ)	300 ECTS	- мастер здравствене његе – 300 ECTS - мастер кинезитерапије – 300 ECTS - мастер логопедије – 300 ECTS – Логопедија и сурдоаудиологија - мастер развојних поремећаја – 300 ECTS – Развојни поремећаји
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одгова- рајућег циклуса	НАУЧНА ЗВАЊА
ТРЕЋИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ)	540 ECTS	- доктор биомедицинских наука – 540 ECTS
8. Област образовања: УСЛУГЕ		
8.1. Поље образовања: ЛИЧНЕ УСЛУГЕ		
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одгова- рајућег циклуса	СТРУКОВНА ЗВАЊА
ПРВИ ЦИКЛУС СТРУКОВНИХ СТУДИЈА	180 ECTS	- струковни козметолог – терапеут-естетичар – 180 ECTS
Ниво и врста студија	Укупан број остварених ECTS бодова којим се стиче звање из одгова- рајућег циклуса	АКАДЕМСКА ЗВАЊА
ПРВИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА	180 ECTS	- дипломирани тренер спортске рекреације – 180 ECTS
ДРУГИ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (МАСТЕР СТУДИЈЕ)	300 ECTS	- мастер спортске рекреације – 300 ECTS

1442**ПРИЛОГ 1.**

На основу члана 75. став 7. Закона о средњем образовању и васпитању ("Службени гласник Републике Српске", бр. 74/08, 106/09, 104/11 и 33/14) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12 и 121/12), министар просвете и културе д о н о с и

П РА В И Л Н И К**О ИЗМЈЕНИ ПРАВИЛНИКА О ВРСТИ СТРУЧНЕ СПРЕМЕ НАСТАВНИКА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА У ГИМНАЗИЈИ****Члан 1.**

У Правилнику о врсти стручне спреме наставника и стручних сарадника у гимназији ("Службени гласник Републике Српске", број 34/15) у члану 3. Прилог 1. замјењује се новим Прилогом 1. овог правилника, који чини његов саставни дио.

Члан 2.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 07.042/020-2100/15
23. септембра 2015. године
Бања Лука

Министар,
Др **Дане Малешевић**, с.р.

Ред. бр.	Назив предмета	Врста стручне спреме наставника за одговарајући предмет
1.	Српски језик и књижевност	- професор српског језика и књижевности; - дипломирани филолог – србиста.
2.	Енглески језик	- професор енглеског језика и књижевности; - дипломирани филолог – англиста.
3.	Француски језик	- професор француског језика и књижевности.
4.	Руски језик	- професор руског језика и књижевности; - професор руског и српског језика и књижевности.
5.	Њемачки језик	- професор њемачког језика и књижевности; - дипломирани филолог – германиста.
6.	Италијански језик	- професор италијанског језика и књижевности; - професор италијанског језика и књижевности и српског језика и књижевности.

7.	Латински језик	- професор историје и латинског језика; - професор историје; - професор француског језика и књижевности; - професор италијанског језика и књижевности.
8.	Историја	- професор историје; - дипломирани историчар; - професор историје и латинског.
9.	Географија	- професор географије; - дипломирани географ.
10.	Филозофија	- професор филозофије; - професор филозофије и социологије.
11.	Социологија	- професор социологије; - дипломирани социолог; - професор филозофије и социологије; - дипломирани политиколог.
12.	Психологија	- професор психологије; - дипломирани психолог.
13.	Биологија	- професор биологије; - дипломирани биолог.
14.	Математика	- професор математике; - дипломирани математичар; - професор математике и информатике; - дипломирани математичар – информатичар; - професор математике и рачунарства; - професор математике и физике.
15.	Физика	- професор физике; - професор математике и физике; - професор физике и информатике; - дипломирани физичар.
16.	Хемија	- професор хемије; - дипломирани хемичар; - дипломирани инжењер хемије.
17.	Рачунарство и информатика	- професор информатике; - професор физике и информатике; - професор рачунарства и информатике, - професор математике и информатике; - дипломирани инжењер информатике; - дипломирани инжењер рачунарства и информатике; - дипломирани математичар и информатичар; - дипломирани инжењер електротехнике, смјер рачунарства и информатике; - дипломирани информатичар.
18.	Демократија и људска права	- професор филозофије; - професор социологије; - дипломирани социолог; - професор филозофије и социологије; - дипломирани политиколог.
19.	Физичко васпитање	- професор физичког васпитања; - професор физичког васпитања и спорта; - професор физичке културе.

20.	Музичка култура	- дипломирани музички умјетник; - дипломирани композитор; - дипломирани теоретичар умјетности; - академски музичар; - дипломирани музичар – музички педагог или дипломирани музички педагог; - дипломирани музичар – композитор или дипломирани композитор; - дипломирани музичар – диригент или дипломирани диригент; - дипломирани музичар – музиколог или дипломирани музиколог; - дипломирани етномузиколог.
21.	Ликовна култура	- дипломирани ликовни умјетник; - професор ликовне умјетности; - академски сликар, односно дипломирани сликар; - академски вајар, односно дипломирани вајар; - академски графичар, односно дипломирани графичар; - професор историје умјетности; - дипломирани историчар умјетности; - лице са завршеним факултетом примијењених умјетности.
22.	Примјена рачунара	- професор информатике; - професор физике и информатике; - дипломирани инжењер информатике; - дипломирани инжењер рачунарства и информатике; - дипломирани информатичар; - професор математике и информатике; - дипломирани математичар и информатичар; - дипломирани инжењер електротехнике, смјер рачунарства и информатике.
23.	Рачунарски системи	- професор информатике; - професор физике и информатике; - дипломирани инжењер информатике; - дипломирани инжењер рачунарства и информатике; - дипломирани информатичар; - професор математике и информатике; - дипломирани математичар и информатичар; - дипломирани инжењер електротехнике, смјер рачунарства и информатике.
24.	Програмирање	- професор информатике; - професор физике и информатике; - дипломирани инжењер информатике; - дипломирани инжењер рачунарства и информатике; - дипломирани информатичар; - професор математике и информатике; - дипломирани математичар и информатичар; - дипломирани инжењер електротехнике, смјер рачунарства и информатике.

25.	Оперативни системи и рачунарске мреже	- професор информатике; - професор физике и информатике; - дипломирани инжењер информатике; - дипломирани инжењер рачунарства и информатике; - дипломирани информатичар; - професор математике и информатике; - дипломирани математичар и информатичар; - дипломирани инжењер електротехнике, смјер рачунарства и информатике.
26.	Модел и базе података	- професор информатике; - професор физике и информатике; - дипломирани инжењер информатике; - дипломирани инжењер рачунарства и информатике; - дипломирани информатичар; - професор математике и информатике; - дипломирани математичар и информатичар; - дипломирани инжењер електротехнике, смјер рачунарства и информатике.
27.	Мултимедијални дизајн	- професор информатике; - професор физике и информатике; - дипломирани инжењер информатике; - дипломирани инжењер рачунарства и информатике; - дипломирани информатичар; - професор математике и информатике; - дипломирани математичар и информатичар; - дипломирани инжењер електротехнике, смјер рачунарства и информатике.
28.	Комуникација у савременом друштву	- професор информатике; - професор физике и информатике; - дипломирани инжењер информатике; - дипломирани инжењер рачунарства и информатике; - дипломирани информатичар; - професор математике и информатике; - дипломирани математичар и информатичар; - дипломирани инжењер електротехнике, смјер рачунарства и информатике.

1443

На основу члана 76. став 6. Закона о средњем образовању и васпитању ("Службени гласник Републике Српске", бр. 74/08, 106/09, 104/11 и 33/14) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12 и 121/12), министар просвјете и културе д о н о с и

П РА В И Л Н И К**О ИЗМЈЕНИ И ДОПУНИ ПРАВИЛНИКА О ВРСТИ СТРУЧНЕ СПРЕМЕ НАСТАВНИКА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА У СРЕДЊИМ ТЕХНИЧКИМ И СРЕДЊИМ СТРУЧНИМ ШКОЛАМА**

Члан 1.

У Правилнику о врсти стручне спреме наставника и стручних сарадника у средњим техничким и средњим

стручним школама ("Службени гласник Републике Српске", бр. 29/12 и 80/14) у члану 4. Прилог број 1. замјењује се новим Прилогом број 1. овог правилника, који чини његов саставни дио.

Члан 2.

Послије члана 20. додаје се нови члан 20а, који гласи:

"Члан 20а.

Наставу и друге облике васпитно-образовног рада из одговарајућих предмета могу изводити и лица којима је у дипломи и додатку дипломе наведено да могу исту изводити."

Члан 3.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 07.042/020-2097/15
23. септембра 2015. године
Бања Лука

Министар,
Др Дане Малешевић, с.р.

Прилог број 1.

Ред. бр.	Назив предмета	Врста стручне спреме наставника за одговарајући предмет
1.	Српски језик	- професор српског језика и књижевности; - професор италијанског језика и књижевности и српског језика и књижевности; - професор руског и српског језика и књижевности; - дипломирани филолог – србиста.
2.	Енглески језик	- професор енглеског језика и књижевности; - професор кинеског и енглеског језика и књижевности; - дипломирани филолог – англиста.
3.	Француски језик	- професор француског језика и књижевности.
4.	Руски језик	- професор руског језика и књижевности; - професор руског и српског језика и књижевности.
5.	Њемачки језик	- професор њемачког језика и књижевности; - дипломирани филолог – германиста.
6.	Италијански језик	- професор италијанског језика и књижевности; - професор италијанског језика и књижевности и српског језика и књижевности.
7.	Латински језик	- професор историје и латинског језика; - професор историје; - професор француског језика и књижевности; - професор италијанског језика и књижевности.
8.	Историја	- професор историје; - дипломирани историчар.
9.	Географија	- професор географије; - дипломирани географ.
10.	Филозофија	- професор филозофије; - професор филозофије и социологије.
11.	Социологија	- професор социологије; - дипломирани социолог; - професор филозофије и социологије; - дипломирани политиколог.

12.	Психологија	- професор психологије; - дипломирани психолог.
13.	Биологија	- професор биологије; - дипломирани биолог.
14.	Математика	- професор математике; - дипломирани математичар; - професор математике и информатике; - професор математике и рачунарства, - дипломирани математичар и информатичар; - професор математике и физике.
15.	Физика	- професор физике; - дипломирани физичар; - професор математике и физике, - професор физике и информатике.
16.	Хемија	- професор хемије; - дипломирани хемичар; - дипломирани инжењер хемије.
17.	Информатика	- професор информатике; - професор физике и информатике; - професор рачунарства и информатике, - професор математике и информатике; - дипломирани инжењер информатике; - дипломирани инжењер рачунарства и информатике; - дипломирани математичар и информатичар; - дипломирани инжењер електротехнике, смјер рачунарства и информатике; - дипломирани информатичар; - дипломирани инжењер машинства.
18.	Демократија и људска права	- професор филозофије; - професор социологије; - дипломирани социолог; - професор филозофије и социологије; - дипломирани политиколог.
19.	Физичко васпитање	- професор физичког васпитања; - професор физичког васпитања и спорта, - професор физичке културе.

1444

На основу члана 14. Уредбе о сигурности снабдијевања и испоруци природног гаса ("Службени гласник Републике Српске", број 17/11) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12 и 121/12), министар индустрије, енергетике и рударства д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е**О УТВРЂИВАЊУ ЛИСТЕ КУПАЦА ПРИРОДНОГ ГАСА КОЈИМА СЕ НЕ МОЖЕ ОБУСТАВИТИ ИСПОРУКА ПРИРОДНОГ ГАСА ЗБОГ НЕИЗВРШЕНИХ ОБАВЕЗА**

1. Утврђује се Листа купаца природног гаса којима се у току 2016. године не може обуставити испорука природног гаса због неизвршених обавеза, и то:

1) Јавна здравствена установа Болница Касиндо, Источно Сарајево,

2) Јавна здравствена установа Болница Зворник, Зворник, и

3) Јавна здравствена установа Дом здравља Зворник, Зворник.

2. Ово рјешење објавиће се у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 05.06/052-6456/15
16. септембра 2015. године
Бања Лука

Министар,
Петар Ђокић, с.р.

Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове

На основу члана 86. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10 и 86/10) и члана 115. став 1. Закона о премјеру и катастру Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 6/12), директор Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове Републике Српске д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е**О ПОТВРЂИВАЊУ КАТАСТРА НЕПОКРЕТНОСТИ ЗА ДИО КАТАСТАРСКЕ ОПШТИНЕ ДРАГОЧАЈ, ГРАД БАЊА ЛУКА**

1. Потврђује се да је катастар непокретности за дио катастарске општине Драгочај, град Бања Лука, и то за катастарске парцеле бр.: 1459/1, 1459/2, 1459/3, 1459/4, 1459/5, 1459/6, 1459/7, 1459/8, 1459/9, 1459/10, 1459/11 и 1459/12, укупне површине 6961 м², основан у складу са Законом о премјеру и катастру Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 6/12).

2. Даном ступања на снагу катастра непокретности за дио катастарске општине Драгочај, град Бања Лука, за катастарске парцеле наведене у тачки 1. овог рјешења ставља се ван снаге и престаје да важи катастар земљишта у к.о. Драгочај, град Бања Лука, и то за катастарске парцеле бр.: 1459/1, 1459/2, 1459/3, 1459/4, 1459/5, 1459/6, 1459/7, 1459/8, 1459/9, 1459/10, 1459/11 и 1459/12, уписане у посједовни лист број 1384, као и земљишна књига за парцеле бр.: 363/3, 363/5, 363/6, 363/7, 363/9, 363/10, 363/11, 363/12, 363/13 и 363/14, уписане у зк. ул. број 254 к.о. Драгочај и парцеле бр.: 350/3, 350/14, 350/15, 350/16, 350/17 и 350/18, уписане у зк. ул. број 865 к.о. Драгочај, град Бања Лука.

3. Катастар непокретности за непокретности поближе описане у тачки 1. овог рјешења ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 21.04/951-381/15
30. септембра 2015. године
Бања Лука

Директор,
Милош Комљеновић, с.р.

На основу члана 86. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10 и 86/10) и члана 115. став 1. Закона о премјеру и катастру Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 6/12), директор Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове Републике Српске д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е**О ПОТВРЂИВАЊУ КАТАСТРА НЕПОКРЕТНОСТИ ЗА ДИО КАТАСТАРСКЕ ОПШТИНЕ ДРАГНИЋ, ОПШТИНА ШИПОВО**

1. Потврђује се да је катастар непокретности за дио катастарске општине Драгнић, општина Шипово, и то за катастарску парцелу број: 504/2, укупне површине 6146 м², основан у складу са Законом о премјеру и катастру Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 6/12).

2. Даном ступања на снагу катастра непокретности за дио катастарске општине Драгнић, општина Шипово, за катастарску парцелу наведену у тачки 1. овог рјешења ставља се ван снаге и престаје да важи катастар непокретности основан у складу са Законом о премјеру и катастру непокретности ("Службени гласник Републике Српске", бр. 34/06, 110/08 и 15/10), и то за катастарску парцелу број:

504/2, уписану у лист непокретности број 233 к.о. Драгнић, општина Шипово.

3. Катастар непокретности за непокретности поближе описане у тачки 1. овог рјешења ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 21.04/951-1617/14
28. септембра 2015. године
Бања Лука

Директор,
Милош Комљеновић, с.р.

На основу члана 86. став 2. Закона о републичкој управи (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 118/08, 11/09, 74/10 и 86/10) и члана 115. став 1. Закона о премјеру и катастру Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 6/12), директор Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове Републике Српске доноси

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О ПОТВРЂИВАЊУ КАТАСТРА НЕПОКРЕТНОСТИ ЗА ДИО КАТАСТАРСКЕ ОПШТИНЕ ДРАГНИЋ, ОПШТИНА ШИПОВО

1. Потврђује се да је катастар непокретности за дио катастарске општине Драгнић, општина Шипово, и то за катастарску парцелу број: 26, укупне површине 574 м², основан у складу са Законом о премјеру и катастру Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 6/12).

2. Даном ступања на снагу катастра непокретности за дио катастарске општине Драгнић, општина Шипово, за катастарску парцелу наведену у тачки 1. овог рјешења ставља се ван снаге и престаје да важи катастар непокретности основан у складу са Законом о премјеру и катастру непокретности (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 34/06, 110/08 и 15/10), и то за катастарску парцелу број: 26, уписану у лист непокретности број 6 к.о. Драгнић, општина Шипово.

3. Катастар непокретности за непокретности поближе описане у тачки 1. овог рјешења ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 21.04/951-986/15
28. септембра 2015. године
Бања Лука

Директор,
Милош Комљеновић, с.р.

На основу члана 86. став 2. Закона о републичкој управи (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 118/08, 11/09, 74/10 и 86/10) и члана 115. став 1. Закона о премјеру и катастру Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 6/12), директор Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове Републике Српске доноси

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О ПОТВРЂИВАЊУ КАТАСТРА НЕПОКРЕТНОСТИ ЗА ДИО КАТАСТАРСКЕ ОПШТИНЕ СОКОЛАЦ, ОПШТИНА ШИПОВО

1. Потврђује се да је катастар непокретности за дио катастарске општине Соколац, општина Шипово, и то за катастарску парцелу број: 300, укупне површине 4585 м², основан у складу са Законом о премјеру и катастру Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 6/12).

2. Даном ступања на снагу катастра непокретности за дио катастарске општине Соколац, општина Шипово, за катастарску парцелу наведену у тачки 1. овог рјешења ставља се ван снаге и престаје да важи катастар непокретности основан у складу са Законом о премјеру и катастру непокретности (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 34/06, 110/08 и 15/10), и то за катастарску парцелу број: 300, уписану у лист непокретности број 147 к.о. Соколац, општина Шипово.

3. Катастар непокретности за непокретности поближе описане у тачки 1. овог рјешења ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 21.03/951-1009/15
17. септембра 2015. године
Бања Лука

Директор,
Милош Комљеновић, с.р.

Уставни суд Босне и Херцеговине

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број АП 699/15, рјешавајући апелацију **Предузећа за унутрашњу и спољну трговину “Шућур” д.о.о. Источно Сарајево**, на основу члана VI/36) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став (2) тачка б), члана 59 ст. (1) и (2) и члана 62 став (1) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине - Пречишћени текст (“Службени гласник Босне и Херцеговине”, број 94/14), у саставу:

- Мирсад Ђеман, председник,
- Маго Тадић, потпредседник,
- Златко М. Кнежевић, потпредседник,
- Маргарита Цаца-Николовска, потпредседница,
- Валерија Галић, судија,
- Миодраг Симовић, судија,
- Constance Grewe, судија и
- Сеада Палаврић, судија,

на сједници одржаној 9. јула 2015. године, донио је

ОДЛУКУ

О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Усвајају се апелације Предузећа за унутрашњу и спољну трговину “Шућур” д.о.о. Источно Сарајево.

Утврђује се повреда права из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Укида се Пресуда Врховног суда Републике Српске број 62 0 Пс 007706 14 Рев 2 од 11. децембра 2014. године.

Предмет се враћа Врховном суду Републике Српске који је дужан да по хитном поступку донесе нову одлуку, у складу с чланом II/3е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Налаже се Врховном суду Републике Српске да, у складу с чланом 72 став (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року од три мјесеца од дана достављања ове одлуке обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о мјерама које су предузете с циљем да се изврши ова одлука.

Одлуку објавити у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”, “Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине”, “Службеном гласнику Републике Српске” и “Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине”.

Образложење

I - Увод

1. Предузеће за унутрашњу и спољну трговину “Шућур” д.о.о. Источно Сарајево (у даљем тексту: апелант), са сједиштем у Источно Сарајево, које заступају адвокати Душан Васовић из Београда и Драгиша Јокић из Источног Сарајева, поднијело је 16. фебруара 2015. године Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд) апелацију против Пресуде Врховног суда Републике Српске (у даљем тексту: Врховни суд) број 62 0 Пс 007706 14 Рев 2 од 11. децембра 2014. године. Апелација је заведена под бројем АП 699/15.

2. Апелант је, такође, поднио захтјев да се донесе привремена мјера којом би Уставни суд обуставио поступак извршења који је у току пред Окружним привредним судом у Источно Сарајево (у даљем тексту: Окружни привредни суд) у предмету број 61 0 Ип 003878 11 Ип док се не донесе коначна одлука Уставног суда о поднесеној апелацији.

3. Апелант је путем адвоката Предрага Иванковића из Требиња 13. марта 2015. године поднио још једну апелацију против Пресуде Врховног суда број 62 0 Пс 007706 14 Рев 2 од 11. децембра 2014. године. Апелација је заведена под бројем АП 1125/15.

II - Поступак пред Уставним судом

4. Будући да ове апелације покрећу идентично чињенично и правно питање Уставни суд је, у складу с чланом 32 став (1) Правила Уставног суда, донио одлуку да споји предмете АП 699/15 и АП

1125/15, у којима ће водити један поступак и донијети једну одлуку под бројем АП 699/15.

5. На основу члана 23 ст. (2) и (3) Правила Уставног суда, од Врховног суда и Мјешовитог холдинга "Електропривреда РС", матично предузеће АД Требиње (у даљем тексту: тужилац), затражено је 23. марта 2015. године да доставе одговор на апелације.

6. Врховни суд и тужилац су одговор на апелације доставили 25. марта, односно 9. априла 2015. године.

III - Чињенично стање

7. Чињенице предмета које произилазе из апелантових навода и докумената који су предочени Уставном суду могу да се сумирају на следећи начин.

а) Чињенично стање и поступак пред Уставним судом у предмету број АП 2628/13

8. Пресудом Окружног привредног суда број 62 0 Пс 007706 08 Пс од 22. децембра 2010. године, донесеном у поновном поступку, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да Суд обвезе апеланта да му исплати износ од 1.283.165,59 КМ на име стицања без основа, са законском затезном каматом, те да му накнади трошкове поступка, уз истодобно обавезивање тужиоца на накнаду трошкова поступка, све прецизније наведено у изреци пресуде.

9. Првостепени суд је на основу великог броја доказа који су изведени (које је Суд таксативно навео на стр. од 4 до 6 образложења пресуде) утврдио да је апелант изабран као најповољнији понуђач на тендеру, да је с ЈП "Рудник и термоелектрана" Гацко а.д. Гацко, као тужиоцево зависно државно предузеће (у даљем тексту: наручилац радова), закључио Уговор о извођењу рударских радова на откопавању откритке на површинском копу "Грачаница" Гацко број 02-3466 од 16. маја 2005. године (у даљем тексту: предметни уговор), у укупној вриједности од 11.598.702,40 КМ, да је тужбени правни предник (ЈМДП "Електропривреда РС"), матично предузеће наручиоца радова, дао сагласност на тај уговор. Из садржаја тог уговора је произашло да је чланом 5 став 2 изричито уговорено да су јединичне цијене фиксне и да не подлијежу никаквим променама у вријеме трајања уговора, да је чланом 12 тог уговора одређен рок за завршетак радова и то 31. децембар 2005. године, а да је чланом 6 став 1 тог уговора утврђено да је одложено плаћање за 90% испостављених и овјерених привремених мјесечних ситуација (30% у року од 30 дана, 40% у року од 120 дана и 40% у року од 180 дана), без обрачуна камата. Даље је из уговора произашло (члан 6 став 2) да су се наручилац радова и тужбени правни предник обавезали да ће за период одложеног плаћања, као јемство за уредно плаћање, обезбједити по три мјенице, које је издао тужбени правни предник, а које је наручилац радова предао апеланту, уз мјеничну Изјаву дужника (тужиоца) број 03-1128-1/05 од 1. јуна 2005. године, којом је изричито дато јемство за обавезу наручиоца радова, сходно предметном уговору.

10. Првостепени суд је у исцрпном образложењу које је дато на стр. од 6 до 27, између осталог, утврдио да је апелант извео уговорене радове у проценту од 71,20%, те да је наручиоцу радова испоставио фактуре на укупан износ од 8.256.521,37 КМ, у складу с којима је наручилац радова поступио, исплативши апеланту у цијелости тражени износ. Из доказа који су проведени произашло је и да је апелант током реализације овог уговора, због раста цијене горива, тражио повећање уговорене цијене услјед промијених околности и да су у вези с тим вођене бројне активности, али да није закључен анекс уговора. Током поступка је утврђено да је тужилац рјешењем од 21. септембра 2005. године дао сагласност за измјену уговора у погледу јединичне цијене услужних радова, што није реализовано. Даље је утврђено да је наручилац радова дописима од 21. септембра и 27. октобра 2005. године обавијестио тужиоца и апеланта како сматра да у том тренутку није оправдан захтев за измјену члана 5 овог уговора, односно да је за повећање цијене потребно да се сачека рок завршетка радова, како би се на основу анализе евентуално пришло измјени цијене, али да је апелант 17. новембра 2006. године Новој банци а.д. Бијељина (у даљем тексту: Банка) поднио на наплату тужиоцеву бјанко Мјеницу број 419277847, коју је тужилац дао као јемство за одложено плаћање након закључења уговора, а на основу које је апелант на тужиоцев терет наплатио износ од 1.283.165,59 КМ. Из налаза и мишљења вјештака финансијске струке првостепени суд је утврдио да су у структуру наплаћеног износа ушли разлика у цијени горива у износу од 994.420,00 КМ, затезна камата за кашњење према уговору у износу од 94.292,90 КМ и затезна камата на разлику у цијени горива у износу од 194.452,69 КМ. Из исказа апелантовог законског заступника је произашло да је дио камата за неблаговремено плаћање по уговору из 2005. године обрачунала Банка, а не апелант, и то према тадашњим банковним нормативима Банке, затим да је Банка поступала по основу уговора, привремених мјесечних ситуација и датума доспијећа тих привремених мјесечних ситуација, као и датума када су привремене ситуације плаћене, затим да је обрачун камата, као и износ основног дуга, достављен тужиоцу и наручиоцу радова прије него што је мјеница активирана,

да тужилац и наручилац радова апеланту нису доставили никакву примједбу, те да је због те њихове пасивности апелант сматрао да су се с тим сложили.

11. Првостепени суд је током поступка утврдио да је међу парничним странкама спорна апелантова реализација једне мјенице због промијених околности, иако је апелант наплатио све изведене радове у складу с уговором. Окружни привредни суд је нагласио да је апелант током поступка истицао да је јединична цијена откритке коју је за своју механизацију користио наручилац радова у себи увијек садржавала повећање цијене горива, које је набављао од "Октан промета", те да се управо у томе најбоље и види несавјесност наручиоца радова. У вези с тим, првостепени суд је нагласио да странке приступају закључењу уговора имајући у виду одређене околности, као и њихове нормалне уобичајене промјене од момента закључења до испуњења уговора, под којима испуњење уговора обје странке треба да буду доведене до жељеног економског ефекта. Међутим, како је истакао првостепени суд, током реализације уговора могу да настану изванредни догађаји, који отежавају испуњење уговора, па страна која сматра да су наступиле околности које допуштају измјену уговора може да тражи раскид или измјену уговора. Сходно ојци Окружног привредног суда, правична измјена уговора подразумијева измјену уговора према околностима које постоје у вријеме тражења измјена, при чему кумулативно морају да буду испуњена два услова, и то да се ради о ванредном догађају који у моменту закључења уговора није могао да се предвиди и да је услијед тога за једну страну испуњење уговора постало претјерано отежано.

12. У том контексту је појашњено да основно начело уговорног права, односно једнакост уговорених странака приликом закључења и испуњења уговора, захтијева да се води рачуна о промијеним околностима, те да приликом закључења уговора странке имају у виду један одређени ризик, али ако тај ризик пређе нормалне границе, односно ако знатно ремети еквиваленцију престајације, онда има мјеста ревизији уговора ради постизања једнакости уговорних страна. Наглашено је да измјена уговора може да се тражи само изузетно, а да странка која тврди да су наступиле промијене околности мора то и да докаже, те да је овлашћена да због таквих околности захтијева измјену уговора, те да свој захтев саопшти другој страни, чим за такве околности сазна, као што је то учинио апелант у конкретном случају. У образложењу је истакнуто да је дужност обавјештавања веома битна околност која може да утиче на испуњење уговора.

13. Даље је појашњено да је апелант током поступка неспорно доказао да је претрпио штету услијед повећања цијене горива, што је произашло из налаза и мишљења вјештака финансијске струке, који је Суд у цијелости прихватио као правилан и тачан, а странке таквом налазу нису приговориле. Првостепени суд је неспорно утврдио да се апелант више пута обраћао наручиоцу радова са захтевом да се предметни уговор измјени због повећања цијене горива, а када то није довело до жељеног ефекта, онда се захтевом обратио и тужиоцу. Из доказа који су проведени произашло је да је тужилац донио Рјешење о давању сагласности за измјену Уговора број 01-1562-2/05 од 21. септембра 2005. године и о закључењу анекса уговора (Анекс 1), на основу ког би се измјенила одредаба члана 5 став 2 Уговора, тако да јединичне цијене подлијежу променама зависно од кретања цијене горива на тржишту.

14. На основу свега претходно изнесеног првостепени суд је закључио да је требало да уговорне стране приступе измјени предметног уговора чије је испуњење постало отежано због повећања цијене горива. Даље, првостепени суд је, имајући у виду да није закључен анекс уговора, те да је апелант безуспјешно покушавао да наплати спорни износ од наручиоца радова, при чему је узео у обзир да се тужилац према апеланту обавезао као супсидијарни јемац, закључио да се апелант реализацијом бјанко мјенице није неосновано обогатио, већ да је само наплатио оно што му припада услијед измјених околности, па је примјеном одредаба чл. 133, 997 и 1004 Закона о облигационим односима (у даљем тексту: ЗОО) одлучио као у изреци пресуде.

15. Одлучујући о тужиоцевој жалби, Виши привредни суд у Бањалуци (у даљем тексту: Виши привредни суд) је на сједници Вијећа донио Пресуду број 62 0 Пс 007706 11 Пж од 26. септембра 2011. године, којом је жалбу уважио и првостепену пресуду преиначио тако што је усвојио тужбени захтев, уз обавезивање апеланта на накнаду трошкова поступка, све прецизније наведено у изреци пресуде. Виши привредни суд је након испитивања првостепене пресуде, у дијелу који се борија у границама разлога истакнутих у жалби, пазећи по службеној дужности на примјену материјалног права и повреде одредаба парничног поступка, утврдио да је жалба основана. Наиме, другостепени суд је приликом одлучивања узео у обзир садржај одредабе члана 6 став 2 уговора, те садржај мјеничне изјаве од 1. јуна 2005. године, на основу којих је закључио да је тужилац као издавалац мјенице и супсидијарни јемац наведеном изјавом недвосмислено одредио намјену и услове наплате мјенице, тако што је њена наплата искључиво везана за

фиксно уговорену цијену и уз услов безуспјешне наплате од наручиоца радова. Виши привредни суд је навео да гориво представља значајну ставку у формирању цијене рударских радова, што за последицу може да доведе до отежавања или онемогућавања извршења уговора, али да без обзира на то једна уговорна страна не може самостално да мијења фиксно уговорену цијену, при чему на тај начин не може да се терети супсидијарни јемац, који опште није странка у овом уговору. Сходно оцјени другостепеног суда, измјена, односно повећање фиксно уговорене цијене, могла је да се врши само на основу анекса уговора.

16. Другостепени суд је приликом одлучивања имао у виду одредбу члана 133 ЗОО-а, сходно којој уговорној страни припада право на измјену цијене услед измијењених околности, али та одредба не може да се односи на тужиоца који није уговорна страна, нити као супсидијарни јемац одговора за обавезе наручиоца радова у погледу евентуалног повећања цијене горива, при чему посебно треба да се има у виду да је наплаћена мјеница издата само да би се осигурало одгођено плаћање према уговору. Управо због тога, према оцјени другостепеног суда, последице измијењених околности не могу да се истичу тужиоцу као јемцу с јасно дефинисаним обимом одговорности, који не обухвата измијењене околности, с обзиром на фиксно уговорену цијену. Осим тога, другостепени суд је утврдио да апелант током поступка није доказао да се безуспјешно обраћао наручиоцу радова ради наплате спорног износа, нити је доказао да је рачун наручиоца радова био евентуално блокиран. Другостепени суд је приликом одлучивања имао у виду да банка, због мјеничног начела апстрактности, није могла да одбије наплату мјенице коју је апелант попунио и поднио на наплату супротно члану 6 став 2 уговора и супротно мјеничној изјави, утврдивши да је апелант наплатио тај износ, без ваљане правне основе, обавезујући апеланта да, сходно одредби члана 210 ЗОО-а, тужиоцу врати неосновано наплаћени износ. У прилог наведеном, Виши привредни суд се још позвао на одредбу члана 39 став 3 Закона о јавним набавкама БиХ, која прописује да приликом додјеле уговора о набавци цијене наведене у најуспјешнијој понуди и услови утврђени у тендерској документацији накнадно не могу да се мијењају, док је одредбом члана 40 тачка д) Закона о јавним предузећима прописано слично, односно да предузећу није допуштено да врши измјене и допуне у већ закљученом уговору о набавци, осим ако су извршене у складу са законом. На основу свега наведеног, Виши привредни суд је закључио да је првостепени суд на утврђењу чињенично стање погрешно примјенио материјално право, због чега је примјеном одредбе члана 229 став 1 тачка 4 Закона о парничном поступку (у даљем тексту: ЗПП) тужиоцеву жалбу уважио и првостепену пресуду преиначио тако што је усвојио тужиоцев тужбени захтјев.

17. Одлучујући о апелантовој ревизији изјављеној против другостепене пресуде, Врховни суд је Пресудом број 62 0 Пс 007706 11 Рев од 4. априла 2013. године ревизију одбио. Након што је изложио чињенично утврђење нижестепених судова, те након испитивања побјегане пресуде у границама разлога изнесених у ревизији и по службеној дужности, Врховни суд је закључио да је ревизија неоснована. Врховни суд је на основу чињеничног утврђења нижестепених судова утврдио да је тужилац апеланту уручио три мјенице, уз мјеничну изјаву од 1. јуна 2005. године, као јемство обавезе наручиоца радова према овом уговору, да је наручилац радова апеланту исплатио тражени износ према испостављеним фактурама за извршене радове, те да је апелант 17. новембра 2006. године Новог банци поднио на наплату тужиоцеву мјеницу, позивајући се на измијењене околности након закључења уговора, односно повећања цијене горива.

18. Према оцјени Врховног суда, за разрешење спора је релевантно да ли је апелант имао правни основ да попуни мјенични образац и наплати спорни износ, па се наведени суд позвао на Закон о мјеници који не прописује изричите одредбе о бјанко мјеници, при чему је истакао да се посредно на њу односи одредба члана 18 став 2 наведеног закона, која предвиђа могућност да се изда мјеница која у вријеме издавања није била потпуна. Даље је Врховни суд појаснио битне карактеристике бјанко мјенице нагласивши да је приликом њеног издавања битно да постоји намјера њеног издаваоца, односно трансанта да обавезне састојке мјенице накнадно попуни ремитент, у складу с овлашћењем које му издавалац даје у том тренутку. Врховни суд је појаснио да се то овлашћење у пракси најчешће појављује као мјенична изјава, те да нужност постојања споразума о издавању бјанко мјенице, и уз то постојање овлашћења за попуњавање такве мјенице, посредно одређује цитирана одредба члана 18 став 2 Закона о мјеници. Врховни суд је још нагласио да бјанко мјеница мора да се испуни у складу с међусобним споразумом између повјериоца и дужника, те да издавалац мјенице задржава право приговора да мјеница није правилно испуњена, односно да је испуњена противно постојећем споразуму о издавању мјенице.

19. Врховни суд се даље позвао на одредбу члана 6 став 2 предметног уговора, којом се наручилац радова обавезао да ће као јемство за одгођено плаћање обезбиједити по три мјенице

које ће издати тужиоцев предник према мјеничној изјави дужника од 1. јуна 2005. године, као јемство обавезе наручиоца радова из предметног уговора у износу од 11.598.702,40 КМ. Истовремено, како је истакао Врховни суд, наведеном мјеничном изјавом мјенични дужник је овластио мјеничног вјеровника да бјанко мјеници и овјерене мјенице може да допуни, у складу с одредбама овог уговора, уз услов да је претходно мјенични вјеровник безуспјешно покушао да наплати своја доспјела потраживања од наручиоца радова. На основу наведеног, Врховни суд је закључио да је апелант спорну мјеницу могао да поднесе на наплату само ради измирења фиксне уговорене цијене према овом уговору (због чијег осигурања је мјеница и издата), уз услов да је наручилац радова безуспјешно покушавао да изврши наплату. Како је уговорену цијену за извршене радове према испостављеним фактурама апелант наплатио од наручиоца радова, према оцјени Врховног суда, апелант у датој мјеничној изјави није имао овлашћење да спорну мјеницу реализује ради наплате разлике у цијени горива, нити затезних камата, па је слиједом наведеног другостепени суд правилно одлучио када је апеланта обавезао да тужиоцу врати неосновано наплаћени износ, сходно одредбама чл. 210 и 214 ЗОО-а.

20. Врховни суд није могао да прихвати наводе ревизије да је побјегана пресуда заснована на повреди одредбе члана 229 став 1 тачка 4 ЗПП-а, односно да је другостепени суд утврдио другачије чињенично стање у односу на првостепени суд, јер је другостепени суд имао у виду чињенице утврђене током првостепеног поступка, будући да је управо на тим чињеницама и засновао своју одлуку. У том смислу је истакнуто да апелант још инсистира и на чињеници да од наручиоца радова није наплаћен цијелокупан износ према овом уговору (11.598.702,40 КМ) и да је то утврдио другостепени суд, јер то не одговара садржају побјегане пресуде у којој је наведено да је апелант наплатио своја потраживања по основу изведених и фактурисаних радова. Врховни суд је оцјенио као неосноване и апелантове наводе да се у конкретном случају не ради о супсидијарном јемству, већ о класичном мјеничном дугу у ком је апелант мјенични повјерилац, будући да је у том смислу већ образложено да тужилац јесте мјенични дужник, али у складу с датом мјеничном изјавом, па на мјеничном дужнику јесте терет доказивања да је мјеница злоупотријебљена, што није спорно јер је тужилац у овом поступку то и доказао. Врховни суд је оцјенио као неосноване апелантове наводе којим тврди да није поступао несавјесно јер је прије реализације мјенице о томе обавијестио тужиоца и наручиоца радова, због тога што апелант није овлашћен да сам мијења услове споразума о издавању мјенице, па је, сходно томе, према оцјени Врховног суда, апелант без сумње био несавјестан. С обзиром на све наведено одлучено је као у изреци пресуде, сходно одредбама чл. 248 и 387 став 1 ЗПП-а.

21. Апелант је 17. јуна 2013. године против Пресуде Врховног суда број 62 0 Пс 007706 11 Рев од 4. априла 2013. године и Пресуде Вишег привредног суда 62 0 Пс 007706 11 Пж од 26. септембра 2011. године поднио апелацију Уставном суду. Уставни суд је, одлучујући о поднесеној апелацији, донио Одлуку број АП 2628/13 (види Уставни суд, Одлука број АП 2628/13 од 25. септембра 2014. године, доступна на веб страници Уставног суда, www.ustavnisud.ba) којом је утврдио да је пркршено апелантово право на правично суђење и, сходно томе, укинуо оспорену пресуду Врховног суда, те предмет вратио наведеном суду на поновно одлучивање, обавезавши Врховни суд да по хитном поступку донесе нову одлуку, у складу с правом на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Европска конвенција) у контексту примјене материјалног права који се односи на неосновано богаћење у ситуацији када су Виши привредни суд и Врховни суд закључили да је апелант реализовао мјеницу без правног основа, при чему нису узели у обзир измијењене околности које су онемогућиле апеланту да у цијелости реализује предметни уговор, те околност да је тужилац дао писмену сагласност да се овај уговор измијени у дијелу у ком је утврђена цијена јединичних радова, чиме је тужилац јасно и недвосмислено исказао вољу да се обим и овлашћење мјеничне изјаве прошире и на измијењене услове уговарања, што је за апеланта, супротно схватањима редовних судова који су донијели оспорене одлуке, био ваљан правни основ за реализацију мјенице (види оп. цит. тачка 55). Уставни суд је, сходно томе, укинуо оспорену пресуду Врховног суда, те предмет вратио наведеном суду на поновно одлучивање, у складу с правним схватањима Уставног суда које је изражено у цитираној одлуци. Анекс цитиране одлуке, у смислу члана 43 став 1 Правила Уставног суда, чини издвојено мишљење, супротно одлуци, тадашње председнице Валерије Галић, ком се придружио судија Мато Тадић.

б) Поступак пред Врховним судом након доношења Одлуке Уставног суда број АП 2628/13

22. Врховни суд је, одлучујући у поновном поступку о апелантовој ревизији, донио Пресуду број 62 0 Пс 007706 14 Рев 2 од 11. децембра 2014. године којом је ревизију одбио, и истовремено одбио тужиоцев захтјев за накнаду трошкова ревизионог поступка.

23. Ревизиони суд је након поновног преиспитивања оспорене другостепене пресуде дошао до закључка да је другостепена пресуда правилна и законита и да ревизионим наводима није доведена у озбиљну сумњу. Врховни суд је, на основу чињеничног утврђења нижестепених судова, поновио да је тужилац уручио апеланту три бјанко мјенице, уз мјеничну Изјаву дужника број 03-1128-1/05 од 1. јуна 2006. године, као гаранцију обавеза наручиоца радова по закљученом предметном уговору између апеланта и наручиоца радова од 16. маја 2005. године. Из доказа који су проведени такође је проишло да се апелант за уговорене радове по испостављеним фактурама наплатио од наручиоца радова, али да је апелант 17. новембра 2006. године код Нове банке а.д. Бијељина поднио на наплату тужиоциеву бјанко мјеницу, позивајући се на промијењене околности након закључења уговора - повећање цијена горива.

24. На основу таквих чињеничних околности за разрешење спора у конкретном случају за Врховни суд је било релевантно да ли је апелант имао правни основ да погину мјенични образац и наплати спорни износ. У том правцу Врховни суд је појаснио да одредбе Закона о мјеници не познају појам "бјанко мјеница", али да је одредбом члана 18 став 2 наведеног закона посредно предвиђена могућност да се изда мјеница која у вријеме издавања није била потпуна. Врховни суд је даље дао појашњење везано за битне карактеристике бјанко мјенице те је, између осталог, нагласио да бјанко мјеница мора да се испуни у складу с међусобним споразумом повјериоца и дужника, при чему издавалац мјенице (трасант) задржава право да приговора у случају да мјеница није правилно испуњена, односно да је испуњена противно постојећем споразуму о издавању мјенице.

25. Имајући у виду наведено Врховни суд се позвао на одредбу члана 6 став 2 овог уговора којом се наручилац радова обавезао да ће као гаранцију за одгођено плаћање обезбиједити по три мјенице издате од предника тужиоца и наручиоца радова. Даље је Врховни суд подсјетио да је тужиоцев предник према мјеничној изјави дужника од 1. јуна 2005. године апеланту уручио три бјанко мјенице као гаранцију обавезе наручиоца радова из овог уговора у износу од 11.598.702,40 КМ. Врховни суд је даље појаснио да је датом мјеничном изјавом мјенични дужник овластио мјеничног вјеровника да уручене, потписане и оверене бјанко мјенице "може да допуни у складу с одредбама Уговора о извођењу рударских радова (предметни уговор) и Закона о мјеници" уз услов "да је претходно мјенични вјеровник безуспјешно покушао да наплати своја доспјела потраживања од ЈП наручиоца радова".

26. Врховни суд је сходно наведеном закључио да је апелант спорну мјеницу могао да поднесе на наплату само ради измирења фиксно уговорене цијене по овом уговору (ради чијег обезбјеђења му је мјеница уручена) уз услов да је наплату безуспјешно покушавао наручилац радова, што апелант током поступка није доказао, па сходно наведеном, будући да је апелант своје потраживање наплатио од наручиоца радова, то у датом мјеничној изјави апелант није имао овлашћење да спорну мјеницу реализује ради наплате разлике у цијени горива, посебно затезних камата.

27. Приликом одлучења Врховни суд је имао у виду да је тужилац, као матично предузеће у чијем саставу се налази наручилац радова, дао сагласност на закључење анекса (који није закључен) овог уговора због повећања цијена горива, али таква сагласност која није пропраћена другим тужиоциевим радњама, не представља поуздан основ за закључак да је дошло до новелирања раније датог мјеничног овлашћења на начин да се обим овлашћења из мјеничне изјаве прошири на измијењене услове уговарања (којих у конкретном случају нема јер није дошло до закључења анекса овог уговора). У том контексту Врховни суд је нагласио да не може доћи до новелирања мјеничне изјаве, везано за услове наплате мјеница датих као средство обезбјеђења у односу на анекс уговора (којим се уговарају веће цијене) из једноставног разлога што такав уговор није ни закључен. Стога, према оцјени Врховног суда, апелант није имао ваљан правни основ да наплати већу цијену по овом уговору, тако што је реализовао спорну мјеницу, а посебно тај основ није имао за наплату затезне камате нагласивши да се у конкретном случају не ради о усмено датом овлашћењу за новелирање раније мјеничне изјаве која је конвалидирала његовим испуњењем јер је до конвалидације могло да дође само вољом тужиоца.

28. Према оцјени Врховног суда промијењене околности (повећање цијене горива), до којих је несумњиво дошло, нису могле да падну на терет тужиоца, као мјеничног и супсидијарног дужника (којег може да обавезује само изричито дата мјенична изјава од 1. јуна 2005. године). Те околности се тичу искључиво уговорног односа између апеланта и наручиоца радова, те евентуалне наплате од наручиоца радова, али по другом законском основу (члан 133 ЗОО-а). Наведено, како је нагласио Врховни суд, имајући у виду строгост и формалност мјенице, као средства обезбјеђења или плаћања, уз нагласак да се на терет тужиоца нису могле наплатити затезне камате јер се тужилац мјеничном изјавом није обавезао на плаћање камата. С обзиром на све наведено Врховни суд је закључио да је правилан став другостепеног суда да је ова мјеница реализована супротно одредби члана 6 став 2 овог уговора, те супротно мјеничној изјави, те да је апелант стога у обавези да примјеном правила о стицању без основа прописаних одредбама чл. 210 и 214 ЗОО-а тужиоцу врати неосновано наплаћени износ.

29. Осврћући се на апелантове приговоре да је, између осталог, оспорена другостепена пресуда заснована на повреди одредаба члана 229 тачка 4 ЗПП-а, те да се у конкретном случају не ради о супсидијарном јемству, већ о класичном мјеничном дугу, Врховни суд је све приговоре оцијенио као неосноване (о чему се Врховни суд исцрпније изјаснио на страни 6 образложења). У том правцу Врховни суд је образложио да тужилац јесте мјенични дужник, али у складу с датом мјеничном изјавом и да је на мјеничном дужнику терет доказивања (на чему се ревизијом инсистира) да је мјеница злоупотријебљена, што је тужилац проведеним доказима и доказао. Врховни суд је као неосноване оцијенио и апелантове наводе да он није поступао несавјесно с обзиром да је прије реализације мјенице о томе обавијестио и тужиоца и наручиоца радова. Разлог томе је, како је истакао Врховни суд, што апелант није овлашћен да сам мијења услове наплате мјенице и што је поступао супротно постигнутом споразуму о издавању мјенице, па је у конкретном случају апелант свакако поступао несавјесно.

30. Имајући у виду све наведено Врховни суд је одлучио као у изреци пресуде на основу одредаба чл. 248 и 387 став 1 из ЗПП-а.

IV - Апелација

а) Наводи из апелације

31. Апелант овим апелацијама указује да је оспореном одлуком повријеђено његово право на правично суђење из члана II(3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције, као и право на имовину из члана II(3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Апелацијом број АП 699/15 указује се на неприхватљивост става Врховног суда да се у конкретном случају ради о супсидијарном јемству у првом реду због тога што је форма обавезујући елемент код постојања јемства, тако да се обавезе јемца према повјериоцу конституишу потписивањем изјаве о јемству, која у конкретном случају није сачињена, при чему мјенична изјава не представља уговор о јемству који је по својим карактеристикама двострани правни посао. Према апелантовој оцјени дуг на који се тужилац обавезао издавањем бјанко мјенице представља његов властити дуг, а не дуг који зависи од испуњења обавезе из овог уговора. У наводима апелације апелант је исцрпно цитирао образложење Уставног суда које је дато у Одлуци број АП 2628/13. Апелант указује да је оспорена одлука донесена без поштовања правних схватања Уставног суда, која су изражена у цитираној одлуци, предложивши да Уставни суд, примјеном члана 62 став (5) Правила Уставног суда, укине све пресуде којима се крше апелантова уставна права, те донесе мериторну одлуку остављајући на правној снази пресуду Окружног привредног суда, која у конкретном случају не крши апелантова уставом заштићена права.

32. У захтјеву за доношење привремене мјере апелант тражи да се обустави извршење по Рјешењу о извршењу Окружног привредног суда број 61 0 Ип 003878 11 Ип од 27. јануара 2012. године, будући да је апеланту блокиран рачун код банке, те да се отклоне све последице које је наведено извршење произвело, све до коначне одлуке о апелацији, а због настанка ненадокнадиве штете коју би апелант претрпио уколико се не обустави ово извршење, посебно што је Врховни суд оспореном одлуком игнорисао правно схватање Уставног суда изражено у претходној одлуци у истој чињеничној и правној ситуацији.

33. У апелацији број АП 1125/15 апелант је, између осталог, указао да Врховни суд није прихватио ни један од закључака Уставног суда који је изражен у Одлуци АП 2628/13 од 25. септембра 2014. године, што је сасвим неприхватљиво. Апелант је поново указао да је тужбени захтјев потпуно неоснован, што је апелант истицао и током поступка, јер се ради о потпуно погрешном схватању института стицања без основа од стране наручиоца радова. Дакле, основни предуслов да би уопште могло да се говори о стицању без основа је непостојање одговарајуће основе за стицање. У конкретном случају сам тужилац у својој тужби наводи да је апелант спорни износ наплатио реализацијом мјенице, па је неспорно да је тужени наплату мјенице извршио по основу ваљаног правног основа за стицање (мјенице), што признаје и сам тужилац. Сходно апелантовој оцјени, стога је постављени тужбени захтјев беспредметан јер сама мјеница јесте ваљан правни основ. Наводи да је мјеница по својој правној природи апстрактан правни посао, те да стога није ни потребно да се докажује њена кауза, односно разлог обавезивања. Сходно томе, како је истакао апелант, у конкретном случају није могло да буде никаквих пропуста, нити противправности у поступку наплате мјенице на страни имаоца мјенице, јер је апелант био у законитом посједу тужиоцеве бјанко мјенице која је издата као средство обезбјеђења обавезе наручиоца радова према апеланту. Исто тако, према апелантовој оцјени нема елементарна увећања његове

имовине будући да су наплатом мјенице само спријечени апелантови финансијски проблеми и банкрот који је настао услед промијењених околности узрокованих наглим растом цијена горива. Према апелантовом мишљењу основ за наплату мјенице је заснован на релевантним одредбама ЗОО-а и Закона о мјеници, а чињеница да је апелант мјеницу реализовао тек 11 мјесеци од истека овог уговора довољно говори о апелантовој савјесности, при чему се апелант позвао на одредбе чл. 12, 15 и 16 ЗОО-а, које сматра релевантним у конкретном случају. Апелант је нагласио да у конкретном случају није закључен уговор о јемству, нити је апелант с тужиоцем договарао садржај мјеничне изјаве, па је стога мјенична изјава акт тужиоचेвој једностране воље и издата је без консултација и апелантове сагласности.

б) Одговор на апелацију

34. Врховни суд је у одговору на апелацију навео да оспореном одлуком нису прекршена апелантова права на која се у апелацији неосновано позвао јер је оспорена одлука донесена на основу правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, уз правилну примјену материјалног права и то Закона о мјеници и ЗОО-а. Предложено је да се и апелација и захтјев за доношење привремене мјере одбију као неосновани.

35. Тужилац је у исцрпном одговору на апелацију, између осталог, навео да оспореном пресудом нису учињене било какве повреде на које апелант указује јер је Врховни суд заузео исправан став да је апелант спорну мјеницу могао да поднесе на наплату само ради измирења фиксне уговорене цијене по овом уговору, те да према датој мјеничној изјави није имао овлашћење да спорну мјеницу реализује ради наплате цијене горива, нити затезних камата, и да те измијењене околности нису могле да падну на терет тужиоца као мјеничног и супсидијарног дужника, већ се тичу уговорног односа између апеланта и наручиоца радова. Предложено је да се апелација одбије као неоснована, те је предложено да се докази који су достављени у апелацији број АП 2628/13 цијене и у овим предметима.

V - Релевантни прописи

36. У Закону о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85, 45/86 и 57/89, те "Службени гласник Републике Српске", бр. 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04) релевантне одредбе гласе:

Начело савесности и поштења Члан 12.

У заснивању облигационих односа и остваривању права и обавеза из тих односа учесници су дужни да се придржавају начела савесности и поштења.

Начело једнаке вредности давања Члан 15.

(1) У заснивању двостраних уговора учесници полазе од начела једнаке вредности узајамних давања.

(2) Законом се одређује у којим случајевима нарушавање тога начела повлачи правне последице.

Забрана проузроковања штете Члан 16.

Свако је дужан да се уздржи од поступка којим се може другом проузроковати штета.

Претпоставке за раскидање Члан 133.

(1) Ако после закључења уговора наступе околности које отежавају испуњење обавезе једне стране, или ако се због њих не може остварити сврха уговора, а у једном и у другом случају у тој мери да је очигледно да уговор више не одговара очекивањима уговорних страна и да би по општем мишљењу било неправично одржати га снази такав какав је, страна којој је отежано испуњење обавезе, односно страна која због промијењених околности не може остварити сврху уговора може захтевати да се уговор раскине.

(2) Раскид уговора не може се захтевати ако је страна која се позива на промијењене околности била дужна да у вријеме закључења уговора узме у обзир те околности или их је могла избећи или савладати.

(3) Страна која захтева раскид уговора не може се позивати на промијењене околности које су наступиле по истеку рока одређеног за испуњење њене обавезе.

(4) Уговор се неће раскинути ако друга страна понуди или пристане да се одговарајући услови уговора правично измене.

(5) Ако изрекне раскид уговора, суд ће на захтев друге стране обавезати страну која га је захтевала да накнади другој страни правичан дио штете коју трпи због тога.

Стицање без основа

Опште правило Члан 210.

(1) Кад је неки део имовине једног лица прешао на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема свој основ у неком правном послу или у закону, стицалац је дужан да га врати, а кад то није могуће - да накнади вредност постигнутих користи.

(2) Обавеза враћања, односно накнаде вредности настаје и кад се нешто прими с обзиром на основ који се није остварио или који је касније отпао.

Обим враћања Члан 214.

Кад се враћа оно што је стечено без основа, морају се вратити плодови и платити затезна камата, и то, ако је стицалац несавестан, од дана стицања, а иначе од дана подношења захтева.

Јемство Опште одредбе

Појам Члан 997.

Уговором о јемству се јемац обавезује према повјериоцу да ће испунити пуноважну и доспелу обавезу дужника, ако то овај не учини.

Форма Члан 998.

Уговор о јемству обавезује јемца само ако је изјаву о јемчењу учинио писмено.

Облици јемства Члан 1004. ст. 1. и 3.

(1) Од јемца се може захтевати испуњење обавезе тек након што је главни дужник не испуни у року одређеном у писменом позиву (супсидијарно јемство).

(3) Ако се јемац обавезао као јемац платаца, одговора повериоцу као главни дужник за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење било од главног дужника било од јемца или од обојице у исто време (солидарно јемство).

37. У Закону о меници ("Службени гласник Републике Српске", број 32/01) релевантне одредбе гласе:

Члан 18.

Лица против којих је стављен захтев да испуне своје обавезе из менице, не могу према њеном имаоцу истицати приговоре који имају основ у њиховим личним односима са трасантом или са којим ранијим имаоцем менице, осим ако је садашњи ималац менице приликом њеног стицања свесно поступио на штету дужника.

Ако је меница, која је у време издавања била непотпуна, накнадно испуњена противно постојећем споразуму, повреда овог споразума не може се приговарати имаоцу менице, осим ако ју је стекао злонамерно, или ако је при стицању менице поступио с крајњом непажњом.

VI - Допустивост

38. У складу с чланом VI/36) Устава Босне и Херцеговине Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било ког суда у Босни и Херцеговини.

39. У складу с чланом 18 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме побија, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о последњем дјелотворном правном лијеку који је користио.

40. У конкретном случају предмет оспоравања апелацијама је Пресуда Врховног суда број 62 0 Пс 00706 14 Рев 2 од 11. децембра 2014. године против које нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорену пресуду апелант је примио 12. јануара 2015. године, а апелације су поднесене 16. фебруара, односно 13. марта 2015. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 18 став (1) Правила Уставног суда. Коначно, апелације испуњавају и услове из члана 18 ст. (3) и (4) Правила Уставног суда, јер не постоји неки други формални разлог због којег апелације нису допустиве, нити су очигледно (*prima facie*) неосноване.

41. Имајући у виду одредбе члана VI/36) Устава Босне и Херцеговине, те члана 18 ст. (1), (3) и (4) Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да ове апелације испуњавају услове у погледу допустивости.

VII - Меритум

42. Апелант оспорава наведене пресуде тврдећи да су тим пресудама повријеђена његова права из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине, те члана 6 став 1 Европске конвенције и члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана I Протокола број I уз Европску конвенцију.

Право на правично суђење

43. Члан II/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и слободу из става 2. овог члана, што укључује:

е) Право на правично саслушање у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези са кривичним поступком.

44. Члан 6 став 1 Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

1. Приликом утврђивања грађанских права и обавеза или основности било какве кривичне оптужбе против њега, свако има право на правично суђење и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним, законом установљеним судом.

45. У вези с примјењивошћу члана 6 став 1 Европске конвенције Уставни суд се, будући да се ради о истом чињеничном и правном питању, позива на Одлуку АП 2628/13 (оп. цит. АП 2628/13, тачка 37) у којој је ријешено питање примјењивост члана 6 став 1 Европске конвенције.

46. Апелант овом апелацијом оспорава одлуку Врховног суда указујући да наведени суд није поступио у складу са ставом Уставног суда израженим у Одлуци АП 2628/13. Апелант сматра да је Врховни суд пресудом коју је донио у поновном поступку поново повриједио његово право на правично суђење. Између осталог указује да је Врховни суд поново погрешно применио институт неоснованог богађења, да је наведени суд занемарио основна начела мјенице, те околност да је апелант био у савјесном посједу мјенице, да је реализација мјенице била ваљан правни основ, да се стога апелант није неосновано обогатио већ су реализацијом мјенице само спријечени апелантов банкрот и фанансијски проблеми настали због промијењених околности узрокованих наглим растом цијене горива на које уговорне стране нису могле да утичу.

47. Уставни суд подсјећа да је у својој Одлуци број АП 2628/13 (види тач. 40-55), између осталог, указао да је тужилац давањем сагласности за измјену овог уговора у дијелу јединичне цијене уговорених радова заправо новелирао мјенично овлашћење исказано кроз усмену сагласност и све друге јасно исказане радње којима је тужичев правни предник показао своју вољу да се измири апелантово потраживање произашло из уговореног посла. У вези с тим Уставни суд је у цитираној одлуци указао да није било потребно да то буде исказано изричито и у писаној форми, већ да је сасвим довољно да то може да се закључи из свих других околности, што за последицу има да и усмено исказано овлашћење између привредних субјеката, у принципу, може да се конвалидује његовим испуњењем. У таквим чињеничним околностима Уставни суд је исказао став да је имао мјенице био овлашћен да активира мјеницу, уколико се не наплати од дужника, те да је управо накнадно дата сагласност за измјену овог уговора била ваљан правни основ за реализацију мјенице, без обзира на то што до измјене овог уговора практично није дошло. Даље, Уставни суд је у цитираној одлуци направио паралелу између релевантних околности цитираног предмета и предмета Уставног суда број АП 554/12 (види Уставни суд, Одлука број АП 554/12 од 16. јануара 2013. године, доступна на веб страници Уставног суда, www.ustavnisud.ba) гдје је Уставни суд закључио да се не ради о идентичним чињеничним и правним околностима да би Уставни суд могао да се позива на заузету праксу из тог предмета. Међутим, Уставни суд подсјећа да је, поређећи правне и чињеничне околности оба предмета, дошао до закључка да о сличности наведених предмета може да се говори у контексту положаја понуђача у поступцима јавних набавки у којима као уговорни орган наступа државни орган, који користи свој доминантни положај, при чему положај понуђача остаје прилично незаштићен, што је управо карактеристика оба ова случаја.

48. Даље, Уставни суд подсјећа да је у цитираном предмету посебна пажња посвећена поступцима и понашању свих учесника спорног правног посла по основу чега је заузет став да су судови у конкретном случају занемарили апелантово савјесно понашање у односу на понашање других учесника правног посла. У том правцу је наглашено да је наручилац радова одлагао закључење анекса овог уговора којим би се измијенила цијена уговорених радова због настанка битно измијењених околности, на које су указивали апелант и тужичев правни предник, при чему није постојала једнакост уговорних страна, те је закључено да је у конкретном случају нарушен принцип узајамности престајања у корист једне уговорне стране. Уставни суд се у цитираној одлуци осврнуо и на институт супсидијарног јемства и његове битне карактеристике без којих наведени институт, као двострани правни посао, не може

да се заснива. При томе је наглашено да мјенична изјава, коју је дао тужичев правни предник, не представља уговор о јемству који је према својим карактеристикама, како је већ наглашено, двострани правни посао, већ једнострану изјаву воље којом се установљава обавеза из властите мјенице којом се тужичев правни предник као трасат обавезао да ће ремитенту (апеланту) исплатити износ који буде наведен у мјеници (овлашћује се мјенични вјеровник да уручене мјенице може да наплати на терет било ког рачуна мјеничног дужника). Сходно томе, Уставни суд је наглашио да дуг на који се тужилац обавезао издавањем бјанко мјенице представља његов властити дуг, настао на основу његове једностране изјаве воље, а не дуг који зависи од испуњења обавезе из основног посла, што би био случај код супсидијарног јемства. Уставни суд је такође изнио став да обавеза из мјенице није обавеза зависна од обавезе из основног посла, већ самостална обавеза коју ремитент може увијек да активира и која због тога не може да се условљава немогућношћу наплате дуга.

49. Уставни суд је такође навео да је без посебног правног значаја услов наведен у мјеничној изјави, тј. да је апелант био у обавези да претходно безуспјешно покуша да наплати своја потраживања од наручиоца радова. У вези с тим Уставни суд се позвао на принципе писмености и строгости мјенице, те њене формалности, тако да је такво условљавање и ограничавање мјеничне изјаве неосновано, при чему је на мјеничном повјериоцу избор на који начин и из ког средства осигурања ће наплатити своје потраживање. Полазећи од наведених правних схватања Уставни суд је закључио да апелант није реализовао бјанко мјеницу без правног основа, и да се није неосновано обогатио, у смислу одредбе члана 210 ЗОО-а, како је то утврдио Врховни суд прихвативши став Вишег привредног суда, те је због произвољне примјене материјалног права утврђена повреда апелантовог права на правично суђење, оспорена пресуда укинута и предмет враћен Врховном суду на поновно одлучивање.

50. Уставни суд запажа да је Врховни суд у поновном поступку у образложењу оспорене пресуде поновио да Закон о мјеници нема изричитих законских одредби о бјанко мјеници, али да се посредно на њу примјењује одредба члана 18 став 2 цитираног закона апострофирајући да бјанко мјеница мора да се испуни у складу с међусобним споразумом повјериоца и дужника при чему трасант (издавалац мјенице) има увијек право приговора да је мјеница испуњена противно постојећем споразуму о издавању мјенице. У том правцу Врховни суд се приликом одлучења позвао на одредбу члана 6 став 2 овог уговора којом се наручилац радова обавезао да ће као гаранцију за одгођено плаћање обезбједити по три бјанко мјенице издате од предника тужиоца, при чему је наведени суд имао у виду мјеничну изјаву од 1. јуна 2005. године која је издата као гаранција обавезе наручиоца радова из предметног уговора којом је мјенични дужник овластио мјенично повјериоца да уручене бјанко мјенице "може да попуни у складу с предметним уговором и Законом о мјеници, уз услов да је претходно мјенични повјерилац безуспјешно покушао да наплати своја доспјела потраживања од наручиоца радова".

51. Врховни суд је даље појаснио да је тужилац рјешењем од 29. септембра 2005. године дао сагласност да се закључи анекс уговора због повећања цијена горива, како би се извршила измјена раније фиксне јединичне цијене услужних радова и регулисало да она подлијеже промјени зависно од кретања цијене горива на тржишту. Међутим Врховни суд је, имајући у виду да анекс овог уговора није закључен, утврдио да у таквим околностима није ни могло да дође до новелирања раније датог мјеничног овлашћења, нити је стога апелант имао ваљан правни основ да наплати већу цијену по овом уговору, а посебно да није имао правни основ да наплати законску затезну камату. Врховни суд је наглашио да се у конкретном случају не ради о усмено датом овлашћењу за новелирање мјеничне изјаве која је конвалидовала његовим испуњењем, јер је до конвалидације могло да дође само вољом тужиоца. Врховни суд је још наглашио да промијењене околности (повећање цијене горива), до којих је несумњиво дошло, нису могле да падну на терет тужиоца, "као мјеничног и супсидијарног дужника", већ се тичу уговорног односа између апеланта и наручиоца радова по другом законском основу, а не по основу наплате мјенице. Наведено, како је истакао Врховни суд, имајући у виду строгост и формалност мјенице, као средства обезбјеђења или плаћања. Врховни суд је такође апелантово поступање оцијенио као несавјесно, при чему је имао у виду да је мјеница злоупотријеђена, што је тужилац током поступка доказао. Врховни суд је, сходно свему наведеном, закључио да је Виши привредни суд правилно поступио када је апеланта обавезао да примјеном одредаба чл. 210 и 214 ЗОО-а врати неосновано наплаћени износ.

52. Уставни суд запажа да је Врховни суд доносећи оспорену пресуду у поновном поступку у битном орасу код става заузетог у пресуди која је била предмет апелационог разматрања пред Уставним судом у Одлуци број АП 2628/13. У том правцу Уставни суд запажа да из образложења Врховног суда произилази да, супротно схватањима Уставног суда, Врховни суд и даље истрајава на ставу да апелант није имао правни основ да реализује бјанко мјеницу

коју је издао тужiocев предник, везујући такав став на одредби члана 6 став 2 овог уговора и мјеничној изјави, затим да није могло да дође до новелирања раније датог мјеничног овлашћења због чињенице да анекс овог уговора није закључен (за чије је закључење тужилац дао писмену сагласност 21. септембра 2005. године), као и то да “промијењене околности (повећање цијене горива), до којих је несумњиво дошло, нису могле да падну на терет тужioца, као мјеничног и супсидијарног дужника, већ се тичу уговорног односа између апеланта и наручиоца радова по другом законском основу, а не по основу наплате мјенице”, затим да је мјеница злоупотређена што је тужилац provedеним доказима и доказао, те да је апелант поступио несавјесно јер није био овлашћен да сам мијења услове наплате мјенице и супротно постигнутом споразуму о издавању мјенице.

53. У вези с тим Уставни суд, прије свега, подсећа да Закон о мјеници изричито не прописује појам “бјанко мјеница”, нити је наведени закона изричито спомиње, али да одредба члана 18 став 2 Закона о мјеници може посредно да се односи на њу, како је то запazio и Врховни суд. Дакле, бјанко мјеница је мјеница чији битни елементи нису попуњени јер таква мјеница не садржи износ мјеничне своте, име ремитента и датум издавања или рок доспијења. Ове елементе мјенични повјерилац накнадно уписује, прије него што мјеницу достави на наплату. Уставни суд такође подсећа да дужник издавањем ове мјенице преузима велики ризик, јер мјенични повјерилац може мјеницу да попуни супротно споразуму с дужником. Наведено заправо произилази из саме одредбе члана 18 став 2 Закона о мјеници која прописује да ...ако мјеница, која је у вријеме издавања била непотпуна, накнадно буде испуњена противно постојећем споразуму, повреда овог споразума не може се приговарати имаоцу мјенице, осим ако ју је стекао злонамјерно, или ако је при стицању мјенице поступио с крајњом непажњом. Из цитиране одредбе заправо произилази да имаоцу мјенице не може да се приговори уколико је мјеницу реализовао противно споразуму, осим у законом прописаним условима везаним за начин стицања мјенице, што у конкретном случају није спорно, будући да је наручилац радова апеланту предао три бјанко мјенице које је апелант држао у законитом посједу. Према оцјени Уставног суда у прилог томе говори и чињеница да тужилац није сматрао да апелант неосновано држи мјенице у свом посједу јер би у противном тражио повраћај датог средства обезбјеђења, што се није догодило. Наиме, издавалац мјеница је био свјестан да апелантова потраживања нису у цијелости наплаћена по основу основног правног посла, при чему је сходно оцјени Уставног суда апеланту моментом издавања и предаје у посјед мјеница истовремено дато и одобрење за њихово попуњавање и реализацију.

54. У том правцу, Уставни суд сматра да је битно да се напомене да управо због ризика који за собом повлачи издавање бјанко мјенице питање начела савјесности и добрих пословних обичаја долази у први план, па је управо из тог разлога приликом одлучења Уставни суд у Одлуци број АП 2628/13 (види тач. 49 и 50) посветио посебну пажњу понашању свих учесника у току реализације конкретног правног посла, посебно у околностима када је на једној страни уговорни партнер државни орган, који може и неспорно користи свој доминантни положај. Уставни суд подсећа да је у цитираној одлуци указао да су редовни судови, доноси оспорене пресуде, занемарили апелантово савјесно понашање у односу на понашање других учесника у конкретном случају јер је наручилац радова одлагао закључење анекса предметног уговора (иако је тужилац дао писмену сагласност да се анекс закључи), којим би се измијенила цијена уговорених радова због настанка битно измијењених околности, које током поступка нико није оспорио. Уставни суд сматра да је требало да управо том питању Врховни суд посвети посебну пажњу и у поновном поступку.

55. У том правцу Уставни суд запажа да је Врховни суд то питање дотакао тек паушално, наводећи да су неосновани апелантови наводи да није поступио несавјесно имајући у виду да тужени (апелант) није овлашћен да сам мијења услове за наплату мјенице. Уставни суд сматра да се овакво образложење Врховног суда у околностима конкретног случаја чини произвољним. Уставни суд сматра да је Врховни суд приликом одлучења занемарио околности конкретног случаја и апелантово понашање у односу на доминантан положај тужioца као државног органа. Уставни суд у том правцу подсећа да до закључења анекса уговора није дошло, иако је тужилац у септембру 2005. године, због измијењених услова уговарања услјед повећања цијене горива, дао писмену сагласност да се закључи анекс овог уговора, чиме је у том правцу неспорно исказао своју вољу. Затим, Уставни суд подсећа да је апелант реализовао мјеницу 11 мјесеци од момента престанка важења овог уговора, надајући се да ће у том периоду доћи до закључења анекса уговора, како је уосталом и договорено, што такође говори о апелантовој савјесности. У прилог томе говори и чињеница да је апелант прије реализације мјенице обавијестио и тужioца и наручиоца о својој намери, на што они нису реаговали, нити су апеланту упутили било какву примједбу, што је било сасвим очеки-

вано с обзиром на предметни поступак, па и то довољно говори о савјесности апеланта, што је Врховни суд посве занемарио.

56. Затим, Уставни суд сматра произвољним поновно инсистирање Врховног суда да је тужилац током поступка доказао да је мјеница злоупотређена. У вези с тим Уставни суд указује да би тужилац, да би доказао ове чињенице, морао да води посебан поступак друге врсте и садржине у оквиру ког би се неспорно утврдило да је наручилац радова извршио своју обавезу у цијелости и у уговореним роковима, те би се у том поступку утврдио и степен изведених радова, проценат наплате и благовременост отплате апелантовог потраживања. Будући да такав поступак није вођен, према оцјени Уставног суда, током овог поступка није на несумњив начин ни утврђена чињеница да је наручилац радова у цијелости извршио своју обавезу плаћања изведених радова, при чему Уставни суд сматра да се расвјетљавање те чињенице у конкретном случају поставило као претходно питање. Сходно наведеном, а имајући у виду да током поступка није, како је већ истакнуто, на несумњив начин утврђена спорна чињеница (да је наручилац радова извршио своју обавезу у цијелости), а терет доказивања је био на страни тужioца, то је произвољно образложење Врховног суда да је апелант злоупотређио мјеницу.

57. Уставни суд такође подсећа да је Врховни суд у поновном поступку занемарио став Уставног суда да обавеза из мјенице није зависна обавеза из основног посла, већ самостална обавеза коју ремитент увијек може да активира. Управо наведено произилази из апстрактности мјенице што, дакле, значи да заштита права која произилази из мјенице не зависи од основног посла, што је управо супротно ставу Врховног суда који реализацију мјенице у конкретном случају веже за предметни уговор. У том правцу Уставни суд наглашава да у материјалноправном смислу мјенична обавеза представља апстрактну обавезу и дужник у правилу нема могућност да истиче приговоре у односу на законитог и савјесног имаоца мјенице.

58. Затим, Уставни суд поново указује да тужилац као мјенични дужник, и апелант као мјенични повјерилац, нису закључили никакав двострано-правни посао који би апеланта обавезивао. У том правцу Уставни суд подсећа да је у цитираној Одлуци АП 2628/13 (види тачка 51) опширно образложено да у конкретном случају не може да се говори о супсидијарном јемству из једноставног разлога што примјена наведеног института подразумијева закључење уговора о јемству, који у конкретном случају није закључен, уз нагласак да мјенична изјава нема снагу уговора о јемству који је двострано-правни посао, већ она представља једнострану изјаву воље мјеничног дужника. Уставни суд запажа да је Врховни суд у том правцу, одговарајући на апелантове наводе да се у конкретном случају не ради о супсидијарном јемству, образложио да је тужилац мјенични дужник, али у складу с датом мјеничном изјавом, при чему је нагласио да апелант није доказао да је претходно безуспјешно покушао да наплати мјенице од наручиоца радова и да на рачуну није било довољно средства.

59. У том правцу Уставни суд подсећа да је Уставни суд у Одлуци АП 2628/13, управо полазећи од основних начела мјенице (строгости, писмености и формалности), навео да је такво условавање и ограничавање мјеничне изјаве (да се апелант претходно безуспјешно покушао да наплати од наручиоца радова) неосновано, јер је на мјеничном повјериоцу избор на који начин и из ког средства осигурања ће наплатити своје потраживање. Уставни суд сматра да је Врховни суд у поновном поступку занемарио став Уставног суда да дуг на који се тужилац обавезао издавањем бјанко мјенице представља његов властити дуг, настао на основу његове једностране изјаве воље, а не дуг који зависи од испуњења обавезе из основног посла, што би био случај код супсидијарног јемства. У том правцу Уставни суд и у овој одлуци поново указује на начело непосредности мјенице које подразумијева да је сваки мјенични дужник (тужилац у конкретном случају) у непосредном правном односу према имаоцу мјенице (апелант у конкретном случају). Имајући у виду смисао наведеног начела, Уставном суд се чини произвољним образложење Врховног суда да промијењене околности (повећање цијене горива), до којих је несумњиво дошло, нису могле да падну на терет тужioца “као мјеничног и супсидијарног дужника”, како је то нагласио Врховни суд у образложењу оспорене пресуде.

60. Уставни суд такође запажа да је Врховни суд изнио произвољно образложење да до новелирања раније датог мјеничног овлашћења није могло да дође због чињенице да анекс уговора није ни закључен. Уставни суд је у цитираној одлуци управо нагласио да је тужилац давањем сагласности за измјену уговора у дијелу јединичне цијене уговорених радова заправо новелирао мјенично овлашћење исказано кроз усмену сагласност, као и све друге исказане радње којима је тужiocев правни предник показао своју вољу да се измири апелантово потраживање које је произашло из уговореног посла. Уставни суд је у цитираној одлуци још нагласио да у таквим околностима није било потребно да то буде исказано изричито и у писаној форми, како то произвољно тврди

Врховни суд у оспореној одлуци, већ да је сасвим довољно да то може да се закључи из свих других околности, што за последицу има да и усмено исказано овлашћење између привредних субјеката, у принципу, може да конвалидује његовим испуњењем. Стога, у таквим околностима, када је тужилац исказао вољу да се обим и овлашћење мјеничне изјаве прошири и на измијењене услове уговарања која је резултирала писменом сагласношћу да се закључи анекс уговора, везивањем новелирања мјеничног овлашћења са закључењем анекса уговора се чини произвољним.

61. Сходно свему наведеном Уставни суд сматра да је Врховни суд произвољно примијенио институт неоснованог богаћења који подразумијева испуњење одређених правних чињеница, поред осталог, одсуство правне основе (каузе) за богаћење у околностима када дио имовине једног лица пређе у имовину другог лица. У том правцу Уставни суд подсјећа да је у већ цитираној одлуци изнио став да је ваљан правни основ за реализацију мјеничне апелант нашао у недвосмислено исказаној вољи тужиоца да се обим и овлашћење мјеничне изјаве прошири и на измијењене услове уговарања. Осим тога, Уставни суд сматра да је тај основ апелант имао и у самој бјанко мјеници, коју му је уручио наручилац радова и која је била у његовом законитом посједу. Посебно треба узети у обзир да је реализација мјеница увијек ваљан основ за било коју исплату.

62. Дакле, имајући у виду све наведено, Уставни суд сматра да је спорно питање Врховни суд поново расправљао без поштовања основних начела мјеничне, уз погрешну примјену института неоснованог богаћења (члан 210 ЗОО-а), при чему је Врховни суд у поновном поступку занемарио правна схватања Уставног суда изражена у Одлуци АП 2628/13. Уставни суд посебно наглашава да је Врховни суд донио оспорену одлуку и без уважавања свих околности конкретног случаја, посебно околности које неспорно упућују на апелантово савјесно поступање. Чињеница је да је апелант, као приватно предузеће, покушавао да заштити свој положај у околности повећања цијене горива које су се неспорно десиле у току реализације овог уговора (што је утврђено и на основу финансијског вјештачења, које нико није оспорио), што је за последицу довело до настанка штете за апеланта, а све у околностима неравноправног односа страна у поступку, посебно када се с једне стране нађе приватно предузеће, а с друге стране државни орган, који има и користи свој доминантан положај.

63. Коначно, имајући у виду све наведено, Уставни суд подсјећа на одредбу члана 62 став (4) Правила Уставног суда која прописује да је суд, односно орган чија је одлука укинута, дужан да донесе нову одлуку, при чему је обавезан да поштује правно схватање Уставног суда о повреди уставом утврђених права и основних слобода подносиоца апелације. Имајући у виду цитирану одредбу, као и образложење Врховног суда које је дато у оспореној пресуди, Уставни суд примјећује да је Врховни суд у поновном поступку донио одлуку без поштовања правних схватања Уставног суда која су исцрпно елаборирана у образложењу цитиране Одлуке број АП 2628/13, што је супротно одредби члана 62 став (4) Правила Уставног суда. Имајући у виду све претходно изнесено, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке којом је Врховни суд обавезан да приликом одлучења у поновном поступку узме у обзир правна схватања Уставног суда изнесена у овој одлуци, како то прописује одредба члана 62 став (4) Правила Уставног суда.

64. Стога, Уставни суд закључује да је оспореном пресудом Врховног суда дошло до повреде права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције.

Остали наводи

65. С обзиром на закључак у вези с кршењем права из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције, Уставни суд сматра да није неопходно да се испитују наводе апелације у вези с повредом права на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

VIII - Закључак

66. Уставни суд закључује да постоји повреда права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције у ситуацији када је Врховни суд донио оспорену пресуду без поштовања правног става Уставног суда израженог у Одлуци АП 2628/13 од 25. септембра 2014. године, што је супротно члану 62 став (4) Правила Уставног суда, односно када је Врховни суд спорну правну ситуацију поново размотрио без поштовања основних начела мјеничног пословања и без уважавања свих околности конкретног случаја, што је резултирало произвољном примјеном материјалног права у контексту примјене института неоснованог богаћења.

67. На основу члана 59 ст. (1) и (2) и члана 62 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

68. С обзиром на одлуку Уставног суда у овом предмету, није неопходно да се посебно разматра апелантов захтјев за доношење привремене мјере.

69. Анекс ове одлуке, у смислу члана 43 став 1 Правила Уставног суда, чине изјаве о неслагању потпредсједника Мате Тадића и судије Валерије Галић с позивом на њихова издвојена мишљења у Одлуци број АП 2628/13 од 25. септембра 2014. године.

70. Сходно члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник
Уставног суда БиХ,
Мирсад Ђеман, с.р.

Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине

На основу члана 25. став (1) тачка е), члана 42. став (1) тачка д), а у вези са чл. 12, 14, 16. и 18. Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), рјешавајући по Пријави концентрације привредног субјекта Heineken International B.V. Tweede Weteringplantsoen 21, Амстердам, Краљевина Холандија, поднесеног путем адвоката Нихада Сијерчића, Фра Анђела Звиздовића 1, BC UNITIC, Tower В/II, 71000 Сарајево, заprimљеној дана 28.04.2015. године, под бројем: 04-26-1-015-II/15, Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине, на 108. (стотину осмој) сједници, одржаној 10.9.2015. године, донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Оцјењује се допуштеном концентрацијом на тржишту vele-продаје пива која настаје стицањем контроле привредног субјекта Heineken International B.V. Tweede Weteringplantsoen 21, Амстердам, Краљевина Холандија, над привредним субјектом Пивоварна Лашко д.д., Трубарјева улица 28, 3270 Лашко, Република Словенија, на тржишту Босне и Херцеговине куповином ¹(..)**% акција.

2. Ово рјешење о концентрацији се уписује у Регистар концентрација.

3. Ово рјешење је коначно и биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласницима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкуренијски савјет је запримио 28.4.2015. године, под бројем: 04-26-1-015-II/15, Пријаву концентрације (у даљем тексту: Пријава), поднесену путем адвоката Нихада Сијерчића, Фра Анђела Звиздовића 1, BC UNITIC, Tower В/II, 71000 Сарајево (на основу пуномоћи издате 21.4.2015. године у Амстердаму), по којој привредни субјекат Heineken International B.V. Tweede Weteringplantsoen 21, Амстердам, Краљевина Холандија (у даљем тексту: Подносилац пријаве или Heineken), намјерава стећи ¹(..)**% акција у привредном субјекту Пивоварна Лашко д.д., Трубарјева улица 28, 3270 Лашко, Република Словенија (у даљем тексту: Лашко или циљано друштво).

Конкуренијски савјет је, у складу са чланом 16. став (4) Закона о конкуренцији (у даљем тексту: Закон), 5.6.2015. године, објавио у дневним новинама Обавјештење о достављеној Пријави (акт број: 04-26-1-015-3-II/15), у којем су објављени подаци о концентрацији, те су позване све заинтересоване стране на достављање писаних коментара у вези са спровођењем исте.

Дана 9.6.2015. године, под бројем: 04-26-1-015-5-II/15, Конкуренијски савјет је запримио допис од стране привредног субјекта Бањалучка пивара а.д. Бања Лука, Слатинска број 8, којим се тражи од Конкуренијског савјета достављање података о релевантном тржишту производа привредних субјеката Heineken International B.V. Tweede Weteringplantsoen 21, Амстердам, Краљевина Холандија, и Пивоварна Лашко д.д., Трубарјева улица 28, 3270 Лашко, Република Словенија.

Конкуренијски савјет је 10.6.2015. године дописом број: 04-26-1-015-6-II/15 обавијестио привредни субјекат Бањалучка пивара а.д. Бања Лука да сходно члану 38. Закона не може доставити тражене податке, будући да поменути субјекат није странка у поступку.

Конкуренијски савјет је 7.7.2015. године дописом број: 04-26-1-015-7-II/15 упутио захтјев за допуном Пријаве концентрације којим је од подносиоца Пријаве захтијева објашњење на основу којих података је извршена процјена тржишних учешћа учесника концентрације, на што је Подносилац Пријаве одговорио дописом заprimљеним под бројем: 04-26-1-015-8-II/15, достављајући одговор.

У циљу анализе релевантног тржишта пива Конкуренијски савјет се актом број: 04-26-1-015-9-II/15, дана 29.7.2015. године, обратио Управи за индиректно опорезивање БиХ којим је тражио доставу свих расположивих анализа и информација везаних за пласирање пива у Босни и Херцеговини, и то списак привредних објек-

ката који се баве увозом пива на тржиште Босне и Херцеговине, те које врсте пива (по имену-brandu), од стране којих дистрибутера и у којим количинама су се увозиле у Босну и Херцеговину, на шта је Управа за индиректно опорезивање БиХ одговорила дописом запримљеним под бројем: 04-26-1-015-15-II/15, дана 19.8.2015. године, достављајући дјелимичне податке.

Конкурентски савјет је 29.7.2015. године упутно Захтјев за достављањем информација, број: 04-26-1-015-10-II/15, Агенцији за статистику БиХ којим је тражио податке о укупној количини и новчаној вриједности пива које је пласирано на тржиште БиХ и укупној количини и новчаној вриједности увезеног пива и пива из домаће производње, на што није добио одговор од Агенције за статистику БиХ.

Конкурентски савјет се 29.7.2015. године актом број: 04-26-1-015-11-II/15, обратио Спољнотрговинској комори БиХ са захтјевом за достављањем информација, и то списком привредних субјеката који се баве производњом, дистрибуцијом на велико и дистрибуцијом на мало пива на тржишту Босне и Херцеговине, подацима о врстама пива (по имену-brandu) и у којим количинама су се пласирала на релевантном тржишту у 2014. години, на шта је Спољнотрговинска комора БиХ одговорила дописом запримљеним под бројем: 04-26-1-015-14-II/15, дана 11.8.2015. године, достављајући списак привредних субјеката који се баве производњом пива у Босни и Херцеговини и податке о спољнотрговинској размјени пива за 2014. годину.

Конкурентски савјет је 4.8.2015. године запримио допис број: 04-26-1-015-12-II/15, којим је Подносилац пријаве упутно упит о статусу понесене Пријаве, на шта је Конкурентски савјет одговорио актом број: 04-26-1-015-13-II/15.

Конкурентски савјет је издао Потврду о комплетној и уредној пријави, у смислу члана 30. став (3) Закона, актом број: 04-26-1-015-17-II/15, дана 8.9.2015. године.

Подносилац пријаве је навео, у смислу члана 30. став (2) Закона, да је захтјев за оцјену концентрације поднио, осим у Босни и Херцеговини, надлежним органима за заштиту конкуренције у Србији, Македонији, Црној Гори, те Европској комисији (ЕУ).

Конкурентски савјет је у поступку оцјене допуштености предметне концентрације утврдио следеће чињенице:

Пријава је поднесена у смислу члана 16. став (1) Закона.

Учесници концентрације

Учесници предметне концентрације су привредни субјекти Heineken International B.V., Tweede Weteringplantsoen 21, Амстердам, Краљевина Холандија и Пивоварна Лашко д.д., Трубарјева улица 28, 3270 Лашко, Република Словенија.

1. Привредни субјекат Heineken International B.V., Подносилац пријаве

Привредни субјекат Heineken International B.V., Tweede Weteringplantsoen 21, Амстердам, Краљевина Холандија (приватно друштво са ограниченом одговорношћу), регистрован је при Трговачком регистру Привредне коморе Холандије под регистарским бројем: 33103545, дана 1.9.1960. године, (РСИН: 001632541), са основним капиталом од 26.546.141,70 КМ (ЕУР 13.613.406,48).

Привредни субјекат Heineken припада Heineken Групи, с тим да је крајње матично друштво Heineken Групе, Heineken Holding N.V. Циљ пословања привредног субјекта Heineken Holding N.V. сходно његовом оснивачком акту је да управља и врши надзор над Heineken Групом.

Привредни субјекат Heineken је примарно укључен у производњу и продају пива, а почевши од 2014. године посједује више од 170 пивара у више од 70 земаља широм свијета и запошљава преко 75 000 људи. Два највећа брэнда привредног субјекта Heineken International су Heineken и Amstel, при чему његов портфел обухвата и брэндове као што су Cruzcampo, Affligem, Zywiec, Starobno, Загорка и Birra Moretti.

Подносилац пријаве на релевантном тржишту Босне и Херцеговине не посједује више од 10,0% власничких учешћа у основном капиталу, односно 10,0% права гласа у неком привредном субјекту, тј. нема регистрована повезана друштва, а продају својих производа у Босни и Херцеговини врши преко дистрибутера Борас д.о.о., Поље 66, 71260 Крешево.

1.1. Привредни субјекат Пивоварна Лашко д.д.

Привредни субјекат Пивоварна Лашко д.д., Трубарјева улица 28, 3270 Лашко, Република Словенија, уписан је у судски регистар привредних друштва 27. фебруара 1974. године, под матичним бројем уписа: 5049318000, са основним капиталом од 71.181.442,80 КМ (36.503.304,96 ЕУР).

Претежне дјелатности привредног субјекта Лашко су производња пива, производње минералне, изворске и негазиране воде, безалкохолних пића, алкохолних пића и сирупа за производњу пића, а такође новинска и издавачка дјелатност.

Производе привредног субјекта Лашко на подручју Босне и Херцеговине увозе и дистрибуирају три вањска дистрибутера, а продаја пива и безалкохолних напитака у Босни и Херцеговини се углавном остварује кроз извоз из Словеније или из Хрватске (преко повезаног друштва из Хрватске). У Босни и Херцеговини дистрибуцију производа Лашког врше:

- Колиба д.о.о. Бачићи 25, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина;

- АКМ Commerce д.о.о. Тузла, Краљице Катарине 8, 75000 Тузла, Босна и Херцеговина;

- УНИ ПОРТ д.о.о. Трнови 2, 72230 Велика Кладуша, Босна и Херцеговина.

Подносилац пријаве је присутан на тржишту Босне и Херцеговине преко повезаног друштва "ЛАШКО ГРУПА" д.о.о., које обавља активности продаје, руковања робом, маркетинга, а једна од главних пословних активности је управљање маркетиншким и инвестиционим буџетом.

Привредни субјекат Лашко остварује учешће у власничкој структури капитала следећих привредних субјеката (повезана привредна друштва):

... (.)**

1.2 Привредни субјекат ЛАШКО ГРУПА д.о.о.

Привредни субјекат ЛАШКО ГРУПА д.о.о. Хифзи Бјелевца број 1, Сарајево, 71210 Илиџа, Босна и Херцеговина, је регистрован у Општинском суду у Сарајеву, под матичним бројем: 65-01-0486-12, са уписаним основним капиталом у износу од 455.944,00 КМ, основан од правних лица ПИВОВАРНА ЛАШКО д.д. са (.)** % уговореног капитала, ПИВОВАРНА УНИОН д.д. (.)**% уговореног капитала и РАДЕНСКА д.д. (.)** % уговореног капитала.

Претежне регистроване дјелатности привредног субјекта су пружање услуга посредовања у трговини храном, пићима и дуваном, трговина на велико пићима, трговина на мало у специјализованим продавницама претежно храном, пићима и дуванским производима, трговина на мало пићима у специјализованим продавницама и сл.

2. Обавеза пријаве концентрације

Обавеза пријаве концентрације привредних субјеката, у смислу члана 14. став (1) т. а) и б) Закона, постоји ако укупни годишњи приходи учесника концентрације остварени продајом робе и/или услуга на свјетском тржишту износе 100.000.000,00 КМ по завршном рачуну у години која је претходила предметној концентрацији, и да укупан приход сваког од најмање два привредна субјекта учесника концентрације остварен продајом робе и/или услуга на тржишту Босне и Херцеговине износи најмање 8.000.000,00 КМ или ако је заједничко тржишно учешће учесника концентрације на релевантном тржишту веће од 40,0%.

Укупни годишњи приходи привредних субјеката учесника концентрације (и њихових повезаних привредних субјеката), на дан 31. децембар 2014. године:

Табела 1.

КМ	Heineken	Лашко	Лашко Група д.о.о
Свијет	(.)**	(.)**	(.)**
Босна и Херцеговина	(.)**	(.)**	(.)**
Укупно	(.)**	(.)**	(.)**

Извор: подаци из Пријаве.

Укупан приход свих учесника остварен на свјетском тржишту износи (.)** КМ, док су на територији Босне и Херцеговине остварили појединачне приходе, привредни субјекат Heineken (.)** КМ и привредни субјекат Лашко (.)** КМ.

Слиједом наведеног учесници концентрације испуњавају услов укупног годишњег прихода, из члана 14. став (1) т. а) и б) Закона, те су обавезни поднијети пријаву концентрације.

Према наведеним подацима (Табела 1) привредни субјекти учесници концентрације испуњавају услове укупног годишњег прихода, из члана 14. став (1) Закона.

3. Правни основ и правни облик концентрације

Правни основ концентрације је Уговор о купопродаји акција друштва ПИВОВАРНА ЛАШКО д.д. (у даљем тексту: уговор), закључен 13. априла 2015. године између конзорцијума продаваца (.)** % акција и привредног субјекта Heineken International B.V.

Након спровођења концентрације, Подносилац пријаве имаће (.)** % акција у основном капиталу привредног субјекта Лашко, самим тим и искључиву контролу над истим.

У складу са наведеним, а на основу члана 12. став (1) тачка б) под 1. Закона, правни облик концентрације је стицање контроле једног привредног субјекта Heineken над другим привредним субјектом Лашко, стицањем већине акција у основном капиталу.

4. Правни оквир оцјене концентрације

Конкурenciјски савјет је у поступку оцјене концентрације примијенио одредбе Закона, Одлуке о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10), те Одлуке о начину подношења пријаве и критеријумима за оцјену концентрација привредних субјеката.

5. Релевантно тржиште концентрације

Релевантно тржиште концентрације, у смислу члана 3. Закона, те чл. 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, чини тржиште одређених производа/услуга које су предмет обављања дјелатности на одређеном географском тржишту.

Према одредби члана 4. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта у производном смислу, релевантно тржиште обухвата све производе и/или услуге које потрошачи и/или корисници сматрају међусобно замјенивим, под прихватљивим условима, имајући у виду посебно њихове битне карактеристике, квалитет, уобичајену намјену, начин употребе, услове продаје и цијене.

Према члану 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште у географском смислу обухвата целокупну или дио територије Босне и Херцеговине на којој привредни субјекат дјелује у продаји и/или куповини релевантног производа под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно разликује од услова тржишне конкуренције на сусједним географским тржиштима.

Узимајући у обзир претежне регистроване дјелатности учесника концентрације, релевантно тржиште производа и/или услуга у конкретном случају је тржиште велепродаје пива.

Конкурenciјски савјет је утврдио да је релевантно тржиште предметне концентрације у географском смислу тржиште Босне и Херцеговине.

6. Анализа тржишта концентрације

Преглед тржишних учешћа учесника концентрације и главних конкурената на тржишту велепродаје пива на тржишту Босне и Херцеговине у 2014. години:

Табела 2.

Р. бр.	Привредни субјекат	Тржишно учешће %
1.	Molson coors Brewing company	(..)**
2.	Бањалучка пивара	(..)**
3.	Heineken	(..)**
4.	Carlsberg група	(..)**
5.	Сарајевска пивара	(..)**
6.	Тузланска пивара	(..)**
7.	Лашко	(..)**
8.	Бихаћка пивара	(..)**
9.	Баварија НВ	(..)**
10	Остали	(..)**
УКУПНО		100,00%
Укупно (3+7)		(..)**

Извор: подаци из Пријаве (процјена тржишних учешћа је извршена на основу података о количина продатог пива према Canadean-овом извјештају).

Конкурenciјски савјет је у поступку оцјене концентрације вршио прикупљање података о релевантном тржишту велепродаје пива обрађујући се Управи за индиректно опорезивање БиХ, Агенцији за статистику БиХ и Спољнотрговинској комори БиХ.

Конкурenciјски савјет је 11.8.2015. дописом Спољнотрговинске коморе БиХ, запримљеним под бројем: 04-26-1-015-14-П/15, добио податке о броју привредних субјеката који се баве производњом пива у БиХ и податке о спољнотрговинској размјени у БиХ за 2014. годину.

Конкурenciјски савјет је 19.8.2015. године дописом Управе за индиректно опорезивање БиХ, запримљеним под бројем: 04-26-1-015-15-П/15, добио списак свих увозника пива на територију БиХ, са увезеним количинама пива, без података о количини по врстама пива које су пласиране на тржишту БиХ, јер Управа за индиректно опорезивање БиХ не располаже тим подацима.

Конкурenciјски савјет је 29.07.2015. године упутио Захтјев за достављањем информација, број: 04-26-1-015-10-П/15, Агенцији за статистику БиХ којим је тражио податке о укупној количини и новчаној вриједности пива које је пласирано на тржиште БиХ и укупној количини и новчаној вриједности увезеног пива и пива из домаће производње, на што није добио одговор од Агенције за статистику БиХ.

Према подацима Табеле 2. привредни субјекат Heineken на тржишту Босне и Херцеговине има тржишно учешће од (..)**%

док привредни субјекат Лашко има тржишно учешће од (..)**% на тржишту велепродаје пива. Заједничко тржишно учешће који стичу предметном концентрацијом износи (..)**%.

7. Оцјена концентрације

Конкурenciјски савјет анализом релевантних података приказаних у Табели 2, у смислу члана 17. Закона, оцјенио је да се спровођењем предметне концентрације неће значајно повећати тржишно учешће учесника предметне концентрације на релевантном тржишту велепродаје пива у Босни и Херцеговини и неће доћи до стварања и јачања њиховог доминантног положаја.

Конкурenciјски савјет је тако утврдио да предметна концентрација не спречава, ограничава нити нарушава тржишну конкуренцију на релевантном тржишту велепродаје пива у Босни и Херцеговини, те је одлучио као у диспозитиву овог рјешења.

8. Административна такса

Подносилац пријаве на ово рјешење, у складу са чланом 2. Тарифни број 107. тачка д) Одлуке о висини административних такси у вези са процесним радњама пред Конкурenciјским савјетом ("Службени гласник БиХ", бр. 30/06 и 18/11) дужан је платити административну таксу у укупном износу од 2.500,00 КМ у корист буџета институција Босне и Херцеговине.

9. Поука о правном лијеку

Против овог рјешења није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може покренути управни спор пред судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објаве овог рјешења.

¹ (..)** - Подаци представљају пословну тајну, у смислу члана 38. Закона о конкуренцији.

Број: 04-26-1-015-19-П/15
10. септембра 2015. године
Сарајево

Предсједница,
Маида Чампара, с.р.

Конкурenciјски савјет Босне и Херцеговине, на основу члана 25. став (1) тачка е), члана 42. став (1) тачка д), а у вези са чл. 12., 14., 16., 17. и 18. Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), рјешавајући по Пријави концентрације привредног субјекта "Подравка" прехранбена индустрија д.д., Анте Старчевића 32, Копривница, Република Хрватска, који заступа Магић & Со адвокатско друштво д.о.о., Мехмеда Спахе 26, Сарајево, Босна и Херцеговина, над привредним субјектом "Жито" прехранбена индустрија д.д., Шмаргинска цеста 154, Љубљана, Република Словенија, запримљеној 6. маја 2015. године, под бројем: 06-26-1-017-П/15, на 108. (стотину осмој) сједници, одржаној 10. септембра 2015. године, д о н и о ј е

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Оцјењује се допуштеном концентрацијом на тржишту зачина, чајева, тјестенине и риже у Босни и Херцеговини, која ће настати стицањем контроле привредног субјекта ПОДРАВКА прехранбена индустрија д.д., Анте Старчевића 32, Копривница, Република Хрватска над привредним субјектом ЖИТО прехранбена индустрија д.д., Шмаргинска цеста 154, Љубљана, Република Словенија, куповином (..)**% акција.

2. Ово рјешење о концентрацији уписује се у Регистар концентрација.

3. Ово рјешење ће бити објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласницима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкурenciјски савјет је 6. маја 2015. године, под бројем: 06-26-1-017-П/15, запримио Пријаву намјере концентрације (у даљем тексту: Пријава) привредног субјекта ПОДРАВКА прехранбена индустрија д.д., Анте Старчевића 32, Копривница, Република Хрватска (у даљем тексту: ПОДРАВКА или Подносилац пријаве), који заступа Магић & Со адвокатско друштво д.о.о., Мехмеда Спахе 26, Сарајево, Босна и Херцеговина, којом исти намјерава стећи контролу над другим учесником стицањем (..)**% учешћа у привредном субјекту ЖИТО прехранбена индустрија д.д., Шмаргинска цеста 154, Љубљана, Република Словенија (у даљем тексту: ЖИТО), у складу са чланом 12. став (1), тачка (б) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09); (у даљем тексту: Закон).

Подносилац је 21. маја 2015. године самоиницијативно допунио Пријаву запримљено под бројем: 06-26-1-017-1-П/15.

Конкурenciјски савјет је увидом у поднесену Пријаву утврдио да иста није потпуна и комплетна, у смислу члана 30. став (1) Закона и чл. 9. и 11. Одлуке о начину подношења пријаве и кри-

теријумима за оцјену концентрација привредних субјеката ("Службени гласник БиХ", број 34/10), те је затражио допуно исте актом број:06-26-1-017-4-П/15, од 22. јуна 2015. године.

Подносилац пријаве је доставио тражену документацију, поднеском број:06-26-1-017-5-П/15, од 6. јула 2015. године.

По пријему тражене документације Конкурентијски савјет је утврдио да је Пријава комплетна, те издао Потврду о пријему комплетне и уредне Пријаве, у складу са чланом 30. став (3) Закона, 8. септембра 2015. године, под бројем: 06-26-1-017-6-П/15.

Подносилац пријаве је навео, у смислу члана 30. став (2) Закона, да је поднио Захтјев за оцјену концентрације и овлашћеним тијелима Словеније, Србије, Црне Горе и Македоније.

Конкурентијски савјет је, у складу са чланом 16. став (4) Закона, издао Обавјештење о достављеној Пријави број: 06-26-1-017-2-П/15, од 11. јуна 2015. године, које је у дневној штампи објављено 15. јуна 2015. године, и позвао све заинтересоване стране на достављање писаних коментара о намјерованој концентрацији. На предметно обавјештење нису достављени коментари заинтересованих страна.

Пријава је поднесена у смислу члана 16. став (1) Закона.

1. Учесници концентрације

Учесници концентрације су привредни субјекат ПОДРАВКА прехрамбена индустрија д.д., Анте Старчевића 32, Копривница, Република Хрватска, и привредни субјекат ЖИТО прехрамбена индустрија д.д., Шмартинска цеста 154, Љубљана, Република Словенија.

1.1. Привредни субјекат ПОДРАВКА (Подносилац пријаве)

Подносилац пријаве, пуним називом ПОДРАВКА прехрамбена индустрија д.д., Анте Старчевића 32, Копривница, Република Хрватска, према актуелном изводу из судског регистра, изданом од стране јавног нотара Николе Бакарча, Копривница, уписан је под матичним бројем: 010006549.

Подносилац пријаве је привредни субјекат настао 1947. године. ПОДРАВКА је приватизована и регистрована као акционарско друштво 1993. године, а од 1994. године се њеним акцијама слободно тргује на хрватском тржишту капитала. Акција ПОДРАВКЕ се од 1998. године налази у службеном тржишту Загребачке берзе под симболом ПОДР-Р-А.

Власништво над акцијама ПОДРАВКЕ поседује више акционара:

- 26,5 % Република Хрватска;
- 33,0 % Пензионери фондови;
- 8,0 % Збирни скрбнички рачун за Unicredit Bank Austria AG;
- 3,3 % Трезорске акције;
- 29,3 % Остали.

Претежна дјелатност ПОДРАВКЕ је производња хране и пића.

Групација ПОДРАВКА са састоји од 20 супсидијарних друштва на свјетском тржишту у којима ПОДРАВКА има више од (...)*** учешћа у власништву.

1.1.1. Повезана привредна друштва Подносиоца пријаве у Босни и Херцеговини

Подравка д.о.о. Сарајево

Привредни субјекат ПОДРАВКА на тржишту Босне и Херцеговине има регистровано друштво Подравка д.о.о., Сарајево, Сафета Зајке 269, Сарајево, претежне дјелатности трговина хране и пића у (...)*** власништву ПОДРАВКЕ.

Фармавита д.о.о. Сарајево

Привредни субјекат ПОДРАВКА на тржишту Босне и Херцеговине има регистровано друштво Фармавита д.о.о., Сарајево, Игманска 5а, Вогошћа, претежне дјелатности производња и трговина лијекова, у (...)*** власништву ПОДРАВКЕ, а (...)*** у власништву физичког лица Сеада Бабића.

1.2. Привредни субјекат ЖИТО (Циљно друштво)

Привредни субјекат ЖИТО прехрамбена индустрија д.д., Република Словенија, основано у складу са законима Републике Словеније, са регистрованим сједиштем на адреси Шмартинска цеста 154, Љубљана, регистровано у судском пословном регистру под матичним бројем: 5391814000, као акционарско друштво у власништву више акционара.

ЖИТО на тржишту Босне и Херцеговине нема повезаних друштва, а на тржишту дјелује на начин да своје производе дистрибуише преко једног дистрибутера ((..)**), који користи своје дистрибутивне канале и има уговоре са купцима производа Жито на тржишту БиХ, те обавља и све маркетиншке услуге и продајне активности за производе Жито на тржишту БиХ. Такође, ЖИТО своје производе продаје и директно купцима нпр. ((..)**).

2. Обавеза пријаве предметне концентрације

Обавеза пријаве концентрације постоји уколико су испуњени услови из члана 14. став 1) под а) и б) Закона, односно ако укупни приход свих учесника концентрације остварен продајом робе и/или услуга на свјетском тржишту износи 100.000.000,00 КМ по завршном рачуну у години која је претходила концентрацији и да укупни годишњи приход сваког од најмање два привредна субјекта учесника концентрације остварен продајом робе и/или услуга на тржишту Босне и Херцеговине износи најмање 8.000.000,00 КМ, или ако је њихово заједничко тржишно учешће на релевантном тржишту веће од 40%.

Укупни остварени годишњи приходи учесника концентрације на дан 31.12.2014. године износили су:

Табела 1.

Привредни субјекат	Босна и Херцеговина (КМ*)	Свијет (КМ)
ПОДРАВКА група**	(..)**	(..)**
ЖИТО	(..)**	(..)**

Извор: Пријава; * Подаци у Пријави достављени у валути ЕУР, према курсу ЦББиХ на дан 4.6.2015. године прерачунато у КМ; ** Приход обухвата приходе свих друштва ПОДРАВКА групе у 2014. години.

Годишњи приходи учесника концентрације (Табела 1.) представљају укупне приходе (без пореза на додатну вриједност и других пореза који се директно односе на учеснике концентрације на тржишту Босне и Херцеговине), у смислу члана 9. тачка х) Одлуке о начину подношења пријаве и критеријумима за оцјену концентрација привредних субјеката.

Конкурентијски савјет је, у складу са чланом 43. став (7) Закона, при израчунавању укупног годишњег прихода учесника концентрације користио критеријуме и стандарде из Обавјештења Европске комисије о израчунавању укупног прихода у складу са Уредбом Савјета (ЕЗ) број 4046/89 о контроли концентрација привредних субјеката (98/Ц 66/04).

У вези са наведеним, при израчунавању укупних годишњих прихода привредних субјеката учесника концентрације у обзир су узети и приходи њихових повезаних привредних субјеката, те на основу наведеног приход привредног субјекта ПОДРАВКА са приходом повезаних привредних субјеката износи на тржишту Босне и Херцеговине (...)***КМ, а на свјетском тржишту (...)***КМ, док приход привредног субјекта ЖИТО износи (...)***КМ на тржишту Босне и Херцеговине, а на свјетском тржишту (...)***КМ.

Према достављеним подацима из Пријаве, испуњени су услови за обавезу пријаве концентрације из члана 14. став (1) Закона.

3. Правни оквир оцјене концентрације

Конкурентијски савјет је у спровођењу поступка оцјене предметних концентрација применио одредбе Закона, Одлуке о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10), Одлуке о начину подношења пријаве и критеријумима за оцјену концентрација привредних субјеката ("Службени гласник БиХ", број 34/10), те Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/07 и 41/13).

Конкурентијски савјет може, на основу члана 43. став (7) Закона, користити судску праксу Европског суда и одлуке Европске комисије, као и критеријуме и стандарде из Обавјештења Европске комисије о израчунавању укупног прихода у складу са Уредбом Савјета (ЕЗ) број 4046/89 о контроли концентрација привредних субјеката (98/Ц 66/04).

4. Правни основ и облик концентрације

Правни основ предметне концентрације је Уговор (...)** који су 21. априла 2015. године потписали Подносиоци пријаве као купац и група друштava чији основни подаци су наведени у Прилогу 1. Уговора. Подносилац пријаве након испуњења предуслова намјерава стећи (...)*** учешћа у укупном основном капиталу циљног друштва ЖИТО.

Према Подносиоцу пријаве, правни облик концентрације је стицање контроле над другим привредним субјектом, у складу са чланом 12. став (1) т. а) и б) Закона.

5. Релевантно тржиште

Релевантно тржиште концентрације, у смислу члана 3. Закона о конкуренцији, те чл. 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта чини тржиште одређених производа/услуга које су предмет обављања дјелатности на одређеном географском тржишту.

Према одредби члана 4. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште у производном смислу обухва-

та све производе и/или услуге које потрошачи и/или корисници сматрају међусобно замјенивим, под прихватљивим условима, имајући у виду посебно њихове битне карактеристике, квалитет, уобичајену намјену, начин употребе, услове продаје и цијене.

Надаље, према члану 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште у географском смислу обухвата цјелокупну или дио територије Босне и Херцеговине на којој привредни субјекат дјелује у продаји и/или куповини релевантног производа под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно разликује од услова тржишне конкуренције на сусједним географским тржиштима.

Релевантним тржиштем производа у конкретном случају сматра се тржиште производње зачина, чајева, тјестенине и риже, као укупне категорије, те тржиште као поткатегије: монозачине, мјешавине за припрему јела, додатак јелима, биљни чајеви, воћни чајеви, дјечији чајеви, тјестенина и рижа.

Релевантним тржиштем у географском смислу сматра се тржиште на цијелој територији Босне и Херцеговине.

Слиједом наведеног, релевантним тржиштем предметне концентрације сматра се тржиште производње зачина, чајева, тјестенине и риже, као укупне категорије, те тржиште као поткатегије монозачина, мјешавина за припрему јела, додатак јелима, биљних чајева, воћних чајева, дјечијих чајева, тјестенина и рижа, на подручју Босне и Херцеговине.

6. Анализа релевантног тржишта

Подносилац пријаве је доставио процјену тржишних учешћа учесника концентрације у 2014. години за четири основне категорије производа на релевантном тржишту: зачине, чајева, тјестенину и рижу. Надаље, категорије зачина и чајева подијелио је на сљедеће поткатегије: монозачине, мјешавине зачина за јела, додатке јелима, биљне чајеве, воћне чајеве и дјечије чајеве.

За све наведене категорије и поткатегије Подносилац пријаве је доставио и процјену тржишних учешћа за своје конкуренте на релевантном тржишту. Исти су израчунати на основу вриједносних тржишних учешћа у продаји.

Сви поменути подаци приказани су табелама 2. и 3.

Табела 2.

Ред. бр.	Назив	Тржишно учешће %							
		Зачини	Мјешавина зачина	Моно- зачини	Додачи јелима	Чајеви	Биљни чајеви	Дјечији чајеви	Воћни чајеви
1.	Подравка	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	Жито	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	Алева	(..)**	(..)**	(..)**	-	-	-	-	-
4.	Младегс пак	(..)**	-	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	-	(..)**
5.	Nestle	(..)**	(..)**	-	(..)**	-	-	-	-
6.	Ас	(..)**	(..)**	-	(..)**	-	-	-	-
7.	Vegamix д.о.о.	(..)**	-	-	(..)**	-	-	-	-
8.	Остали	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
9.	Укупно 1+2	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
10.	Укупно	100	100	100	100	100	100	100	100

Извор: Пријава.

Табела 3.

Ред. бр.	Назив	Тржишно учешће %	
		Тјестенина	Рижа
1.	Подравка	(..)**	(..)**
2.	Жито	(..)**	(..)**
3.	Паста Зара	(..)**	-
4.	Filliz	(..)**	-
5.	Arrighi	(..)**	-
6.	Барила	(..)**	-
7.	Сплендор	-	(..)**
8.	Franck	-	(..)**
9.	Facile	-	(..)**
10.	Uncle Bens	-	(..)**
11.	Остали	(..)**	(..)**
12.	Укупно 1+2	(..)**	(..)**
13.	Укупно	100	100

Извор: Пријава.

7. Оцјена концентрације

Конкуренијски савјет је анализом релевантних података, у смислу члана 17. Закона, оцијенио да спровођењем предметне концентрације неће доћи до ограничавања или нарушавања тржишне конкуренције.

Предметном концентрацијом долази до незнатног повећања постојећих тржишних учешћа и тржишне моћи Подносиоца пријаве, и то само у појединим поткатегијама релевантних производа. Истовремено, за улазак на релевантно тржиште нема препрека, а на истом су већ и присутни довољно јаки конкуренти, те је Конкуренијски савјет оцијенио да се исти не би могао понашати независно од своје конкуренције.

Осим тога, Подносилац пријаве очекује да ће спровођењем предметне концентрације постићи одређене погодности за потрошаче које се односе на потенцијални пад цијена робе и/или услуга, повећање квалитета робе и/или услуга, увођење иновативних функција, потенцијални раст у избору и асортиману робе и/или услуга за потрошаче, као и повећање заступљености производа привредног субјекта ЖИТО на тржишту Босне и Херцеговине,

који су до сада били мање заступљени на овом тржишту ради оријентације привредног субјекта ЖИТО на тржиште Словеније, а што заједно доприноси добробити крајњих потрошача.

Наиме, повећањем обима производње након концентрације и оптимизацијом процеса производње, очекује се смањење производних трошкова. Поред тога, кроз оптимизацију и друге мјере ефикасности, које нису директно везане за производњу, учесници концентрације би након концентрације постали исплативији и били би у положају да пренесе одређену добит потрошачима као добро. Такође, били би у бољој позицији да унапријед производну опрему кроз комбиновану иницијативу капиталних издатака која ће довести до бољег квалитета понуђене робе, као и бољих радних услова за постојеће запослене.

Комбинацијом комплементарног асортимана учесници концентрације били би након концентрације у положају да понуде иновацију робе широке потрошње.

Слиједом наведеног и анализом свих достављених података Конкуренијски савјет је уважио аргументе Подносиоца пријаве као основане, те оцијенио како предметном концентрацијом неће доћи до спречавања, ограничавања или нарушавања конкуренције на тржишту, па је стога исту и оцијенио као допуштену, у смислу члана 18. став (2) тачка а) Закона.

8. Административна такса

Подносилац пријаве је на ово рјешење, у складу са чланом 2. став (1) тарифни број 107. тачка д) под 1) Одлуке о висини административних такси у вези са процесним радњама пред Конкуренијским савјетом ("Службени гласник БиХ", бр. 30/06 и 18/11) дужан платити административну таксу у укупном износу од 2.500,00 КМ у корист буџета институција Босне и Херцеговине.

9. Поука о правном лијеку

Против овог рјешења није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објављивање овог рјешења.

¹ Подаци представљају пословну тајну.

САДРЖАЈ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

- 1439 Одлука о прихватању задужења Републике Српске према Global Bancorp Commodities & Investments, Inc. 1

МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ, ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ

- 1440 Правилник о садржају, утврђивању и начину спровођења мјера управљања заштићеним подручјима..... 1

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ

- 1441 Правилник о измјени Правилника о Листи струковних, академских и научних звања 2
- 1442 Правилник о измјени Правилника о врсти стручне спреме наставника и стручних сарадника у гимназији..... 16
- 1443 Правилник о измјени и допуни Правилника о врсти стручне спреме наставника и стручних сарадника у средњим техничким и средњим стручним школама 18

МИНИСТАРСТВО ИНДУСТРИЈЕ, ЕНЕРГЕТИКЕ И РУДАРСТВА

- 1444 Рјешење о утврђивању Листе купаца природног гаса којима се не може обуставити испорука природног гаса због неизвршених обавеза 19

РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ГЕОДЕТСКЕ И ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ

- Рјешење о потврђивању катастра непокретности за дио катастарске општине Драгочај, град Бања Лука, број: 21.04/951-381/15 19
- Рјешење о потврђивању катастра непокретности за дио катастарске општине Драгнић, општина Шипово, број: 21.04/951-1617/14 19
- Рјешење о потврђивању катастра непокретности за дио катастарске општине Драгнић, општина Шипово, број: 21.04/951-986/15 20
- Рјешење о потврђивању катастра непокретности за дио катастарске општине Соколац, општина Шипово, број: 21.03/951-1009/15 20

УСТАВНИ СУД БиХ

- Одлука о допутивости и меритуму, број: АП 699/15 20

КОНКУРЕНЦИЈСКИ САВЈЕТ БиХ

- Рјешење по Пријави концентрације привредног субјекта Heineken International B.V., Tweede Weteringplantsoen 21, Краљевина Холандија..... 27
- Рјешење по Пријави концентрације између привредног субјекта “Подравка” прехранбена индустрија д.д., Копривница, Република Хрватска, и привредног субјекта “Жито” прехранбена индустрија д.д., Љубљана, Република Словенија 29

У продаји је књига **“Неуставна ретроактивна примјена инкриминације злочини против човјечности у пракси Суда Босне и Херцеговине – Поремећена прецедентизација права”** аутора проф. др Милана Благојевића

Све информације на телефоне: 051/456-351, 456-470, 456-471, факс: 051/456-331, 456-350, 456-471.

Цијена књиге је **12 КМ** са ПДВ-ом

Више о књизи на www.slglasnik.org

